

Tor Jørgensen

**Dokumentasjon av prosjektet
"Overgang utdanning-arbeid"**
Årgangene 1999 og 2000

Notater

Innhold

1. Innledning	3
2. Prosjektet "Overgang skole-arbeid" for årgangene 1993-1998	4
2.1. Bakgrunnen og målsettinger for prosjektet.....	4
2.2. Grunnlagsfiler/registre	5
2.3. Oppbyggingen av "Overgang skole-arbeid" -filene	6
2.4. Kommentarer til filene for årgangene 1993-1998.....	6
2.5. Reformen i utdanningssystemet.....	8
3. "Overgang utdanning-arbeid"-prosjektet for årgangene 1999 og 2000.....	9
3.1. Målsettinger	9
3.2. Utvikling og endringer	9
3.3. Variabler	18
3.4. Oppbyggingen av "Overgang utdanning-arbeid" -filene for 1999 og 2000.....	39
4. Aktualitet/produksjonstid.....	40
5. Muligheter for statistikkproduksjon og analyser på grunnlag av "Overgang utdanning- arbeid"-filene for årgangene 1999 og 2000	41
6. Framtidige utvidelsesmuligheter	42
6.1. Flere variable	42
6.2. Organisering av data-forløpsdatabaser	44
Vedlegg	
Flytdiagram for "Overgang utdanning-arbeid"- prosjektet for årgangene 1999 og 2000	45
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater.....	53

1. Innledning

Prosjektet "Overgang skole-arbeid" ble igangsatt i 1995. I løpet av årene 1995-2000 ble det produsert overgangsfiler for årene 1993-1998. Det var to hovedmål for prosjektet. Det ene var å tilrettelegge et datagrunnlag som skulle brukes til å gjøre analyser av overgangen fra utdanning til arbeid. Studier av innvandrernes tilpasning på arbeidsmarkedet skulle stå sentralt. Det andre hovedmålet var å anvende datagrunnlaget til å lage et opplegg for en løpende statistikk. Den skulle beskrive hovedtrekkene i overgangen til arbeidsmarkedet 1/2 år etter fullført utdanning. Opplegget skulle ha kort produksjonstid, og det ble lagt vekt på lave kostnader. I den innledende fasen av prosjektet fulgte en referansegruppe framdriften av prosjektet, og gruppen bidro med kommentarer under utviklingen av prosjektet. Resultatet fra arbeidet er dokumentert i Notater.

Det daværende Kommunal- og arbeidsdepartementet delfinansierte prosjektet.

Referansegruppa bestod av følgende personer:

Per Olaf Aamodt, Norsk institutt for studier av forskning og høyere utdanning

Jan Rogstad, Institutt for samfunnsforskning

Erik Hernæs, Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning

Hans J Gjertsen, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Hans Kure, Arbeidsdirektoratet

Sverre Friis Pettersen, Kommunal- og arbeidsdepartementet

Iracles Bombouras, Kommunal- og arbeidsdepartementet

Sverre Try, Kommunal- og arbeidsdepartementet

Nils Martin Stølen, Statistisk sentralbyrå

Helge Nome Næsheim, Statistisk sentralbyrå

Erik Vassnes, Statistisk sentralbyrå

Irene Tuveng, Statistisk sentralbyrå

I dette notatet vil vi i hovedsak redegjøre for videreføringen av "Overgang skole-arbeid" -prosjektet. Prosjektet er blitt omarbeidet og utvidet for årgangene 1999 og 2000. Den viktigste årsaken til dette er at den individbaserte utdanningsstatistikken som danner grunnlaget for massen i prosjektet, ble lagt om fra og med 1999-årgangen. Samtidig ble en ny standard for utdanningsgruppering (NUS2000) tatt i bruk.

Vi har valgt å lage to overgangsfiler med ulike definisjoner av massen i prosjektet både for 1999 og 2000. For disse årene ser vi også på statusene i arbeidsmarkedet 1½ år og 2½ år etter fullført utdanning, i tillegg til ½ år.

Det har ikke vært noen referansegruppe i denne fasen av prosjektet, og videreføringen og endringene av prosjektet er gjennomført utelukkende på grunnlag av diskusjoner internt på Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk. Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk har vært hyppig konsultert under arbeidet med omleggingen og utviklingen av prosjektet.

Hovedmålsettingene med dette prosjektet ligger fast, men overgangsperspektivet er altså utvidet. Prosjektarbeidet for årgangene 1999 og 2000 ble samfinansiert av Arbeids- og administrasjonsdepartementet og SSB.

Navnet på prosjektet er endret fra "Overgang skole-arbeid" til "Overgang utdanning-arbeid". Vi vil i stor utstrekning benytte forkortelsen "OUA-prosjektet" i dette notatet som er bygd opp på følgende måte:

Kapittel 2

Det gis en kortfattet beskrivelse av produksjonen av årgangsfilene for årene 1993-1998. For nærmere dokumentasjon av datagrunnlaget for disse årgangene vises det for øvrig til dokumentasjonsnotatet til Erik Vassnes og Irene Tuveng: *Datagrunnlag for analyse av personers overgang fra utdanning til arbeid. Dokumentasjon. Notat 96/55.*

Kapittel 3

Dette er hovedkapittelet i dokumentasjonsnotatet, og her gir vi en relativt omfattende dokumentasjon av produksjonen av datagrunnlaget for årene 1999 og 2000. Vi legger vekt på endringene som er gjort i forhold til årgangene 1993-1998.

Kapittel 4

Det redegjøres kort for produksjonstid og ressursbruk.

Kapittel 5

I dette kapittelet skisserer vi noen muligheter for statistikkproduksjon og analyse som OUA-filene for 1999 og 2000 gir.

Kapittel 6

Noen utvidelsesmuligheter drøftes. Prosjektet blir sett i sammenheng med relevante forløpsdatabaser i SSB.

2. Prosjektet "Overgang skole-arbeid" for årgangene 1993-1998

2.1. Bakgrunnen og målsettinger for prosjektet

Hovedformålet med "Overgang skole-arbeid"-prosjektet for årgangene 1993-1998 var som vi har nevnt innledningsvis, at:

*det skulle lages et datamateriale som kunne si noe om hva nyutdannede gjør ½ år etter fullført utdanning

*man skulle kartlegge hvordan man kunne bruke allerede innsamlede opplysninger (registerdata) til dette

Det skulle lages et produksjonsopplegg som skulle gjøre det mulig å lage løpende statistikk i form av tabeller og analyser. Fokus skulle spesielt rettes mot innvandrerbefolkningens tilpasning til arbeidsmarkedet. Man la vekt på at det skulle være kort produksjonstid.

Foruten dokumentasjonen av datagrunnlaget for årgangene 1993-1998 hvor det også inngikk et lite tabellverk, ble det i 2000 laget et utkast til en rapport hvor man ved hjelp av grafiske framstillinger og korte tekstlige bidrag redegjorde for enkelte statistiske sammenhenger.

Det må understrekes at dokumentasjonen av prosjektarbeidet for årene 1993-1998 i dokumentasjonsnotatet av 1996 er noe mangelfull. Dette gjelder spesielt omtalen av utdanningsdataene. Slik overgangsfilene ble bygget opp for årene 1993-1998 burde det spesielt ha vært redegjort mer utførlig for hva som var massen i prosjektet. En slik redegjørelse eller forklaring på innholdet i massen burde også ha vært gjort i forbindelse med tabellproduksjon og tekstlige kommentarer til tabeller og figurer.

I etterkant av ferdigstillingen av filene for årene 1993-1998 ble det antydnet noen muligheter for analyser som i hvert fall delvis kunne gjøres på bakgrunn av disse filene:

- *Nyttdannedes tilpasning geografisk
- *Kartlegging av karriereveier til nyttdannede
- *Sysselsetting og utdanning etter videregående skole før og etter Reform 94
- *Bruk av trygdeordninger blant nyttdannede
- *Ulike innvandringsgrupper til arbeidsmarkedet med spesiell vekt på andre generasjonsinnvandrere

Det er imidlertid ikke blitt foretatt noe mer omfattende analyser eller studier med basis i overgangsfilene for 1993-1998.

2.2. Grunnlagsfiler/registre

Det ble benyttet flere forskjellige filer og registre i prosjektet "Overgang skole-arbeid" for årgangene 1993-1998.

Massen i prosjektet ble hentet fra filen med fullførte utdanninger.

Disse filene inneholder opplysninger om fullførte utdanninger på grunnskolenivå, videregående skolenivå, universitets- og høyskolenivå inkl. forskernivå fra 0110 år t-1 til 3009 år t.

Forskjellige statusvariabler fra befolkningsstatistikken ble hentet fra statusfilene for personregisteret, fra fødelandsfilen og fra innvandringsgrunnfilen.

Statusen i arbeidsmarkedet ½ år etter fullført utdanning ble kartlagt på grunnlag av stater i det daværende System for Personregnskap, nå kalt System For Persondata (SFP). I dette systemet defineres bl.a. arbeidsmarkedsstatusen i november hvert år og det har/hadde opplysninger om en person (er):

- Sysselsatt
- På arbeidsmarkedstiltak
- Helt arbeidsledig
- I ordinær utdanning
- Kombinerer utdanning og arbeid
- Sosialhjelpsmottaker
- Annen bidragsmottaker
- Utenfor arbeidsstyrken for øvrig
- Utvandret

Individdataene i SFP hentes fra forskjellige filer og registre. De viktigste er:

*Arbeidstakerregisteret (Rikstrygdeverket) som inneholder opplysninger om bl.a. bedriftstilknytning, arbeidstid og arbeidsstedskommune.

*SOFA-søkerregisteret (Arbeidsdirektoratet-Aetat) som inneholder opplysninger om bl.a. de som er registrert som arbeidsledige ved arbeidsformidlingen.

*Ligningsregisteret (Skattedirektoratet) som inneholder opplysninger om bl.a. inntekt som selvstendig næringsdrivende.

*Filen med igangværende utdanninger som omfatter alle som er registrert som elev eller student i utdanningssystemet fra videregående skolenivå og høyere. På videregående skolenivå skal de registrerte utdanningene omfatte minst 300 undervisningstimer i året.

*Filene med befolkningens høyeste utdanning ble benyttet for å fastslå om de fullførte utdanningene i massen var personens høyeste registrerte fullførte utdanning eller ikke. Disse filene inneholder opplysninger om den høyeste fullførte utdanningen til alle som er registrert bosatt i Norge og som er 16 år eller mer.

Data om fullførte utdanninger i utlandet av personer som var registrert bosatt i Norge, inngikk ikke i massen i dette prosjektet for årene 1993-1998. Opplysninger om studenter som studerer i utlandet, inngikk heller ikke på de filene med igangværende utdanninger som var med på å danne grunnlaget for fastsettingen av statuser i System For Persondata. Personer i massen, som var student i utlandet 1/2 år etter fullført eksamen og registrert bosatt i Norge, ble derfor ikke registrert med "under utdanning" i status, men fikk registrert statusen "annet". Manglende data om utenlandsstudentene var en svakhet ved prosjektet for disse årgangene.

2.3. Oppbyggingen av "Overgang skole-arbeid" -filene

Oppbyggingen av filene for hver av årgangene 1993-1998 er identisk. En oversikt over alle variablene i prosjektet for disse årgangene finnes i dokumentasjonsnotatet av 1996. De forskjellige opplysninger kommer i følgende rekkefølge på disse overgangsfilene:

- *Fødselsnummer
- *Opplysninger om arbeidsforhold per 7/11 som er hentet fra System for persondata (SFP)
- *Opplysninger om ledighetsforhold per 7/11 som er hentet fra SFP
- *Opplysninger om igangværende utdanninger (egentlig per 1/10). Disse er hentet fra filen med igangværende utdanning via SFP
- *Opplysninger om sykmeldinger og pensjoner per 7/11 som er hentet fra SFP.
- *Opplysninger om attføring per 7/11 som er hentet fra SFP
- *Opplysninger om fullførte utdanninger i mai og juni. Det er dette som er massen i "Overgang skole-arbeid"-prosjektet for årene 1993-1998
- *Opplysninger om personens registreringsstatus i henholdsvis mai og november som er hentet fra statusfiler for personregisteret
- *Opplysninger om personens høyeste fullførte utdanning per 1/10 som er hentet fra filene med befolkningens høyeste utdanning
- *Opplysninger om ev. innvandringsbakgrunn til personene i massen. Disse opplysninger hentet fra fødelandsfilen og innvandringsgrunnfilen

Det er nødvendig å gi noe mer informasjon om utdanningsdataene som er benyttet i "Overgang skole-arbeid -prosjektet" for årgangene 1993-1998 enn det som er gjort i dokumentasjonsnotatet fra 1996. Dette fordi det må gis en del kommentarer til disse dataene ved produksjon av statistikk på grunnlag av de foreliggende overgangsfilene for 1993-1998.

2.4. Kommentarer til filene for årgangene 1993-1998

Det har foreløpig ikke vært noen omfattende bruk av "overgang skole-arbeid"- filene som er blitt laget for årgangene 1993-1998. Det er blitt produsert en del tabeller, noen grafiske framstillinger og litt deskriptiv analyse i et par notater, deriblant i dokumentasjonsnotatet. Ved ev. framtidig bruk av dette datagrunnlaget i statistikkproduksjon og analyser er det altså påkrevd å gi noen kommentarer til datagrunnlaget. Det gjelder spesielt definisjoner av massen.

Massen

Massen i prosjektet hentes fra årgangsfilene med fullførte utdanninger. Dette er bruttofiler, dvs. at hver person kan være registrert med flere fullførte utdanninger på disse filene, også flere utdanninger som er fullført samme semester. I dette prosjektet var og er det imidlertid kun en registrert fullført utdanning per person som inngår i massen. Hvis en person har fullført flere utdanninger, selekteres en av dem ved hjelp av en dublettkontroll.

For årgangene 1993-1998 ble det tatt hensyn til utfallskoden for fullførte utdanninger, dvs. om utdanningen var bestått, ikke bestått eller avbrutt. Bare de som hadde bestått en utdanning, kunne inngå i massen.

Det er også viktig å understreke at massen for årgangene 1993-1998 omfattet alle typer registrerte fullførte utdanninger på de ulike nivåer i utdanningssystemet.

Man valgte også å lage tabeller og figurer som omfattet alle disse fullførte utdanningene på de ulike utdanningsnivåene, og i de fleste tabeller og figurer ble utdanningene gruppert etter utdanningsnivå eller etter utdanningsnivå og fagfelt.

På videregående skolenivå inngikk alle utdanninger i massen; både fullførte grunnkurs (GK), videregående kurs I (VKI), videregående kurs II (VKII) og alle utdanninger som ikke faller/falt inn under Lov om videregående opplæring/Lov om fagopplæring i arbeidslivet/Lov om voksenopplæring eller den senere Opplæringsloven. Dette kan være noe problematisk bl.a. fordi man i det gamle bearbeidingsopplegget for den individbaserte utdanningsstatistikken kun registrerte fullførte utdanninger for elever på allmennfaglig studieretning etter fullført treårig utdanning, mens elever på yrkesfaglige studieretninger ble registrert med fullførte utdanninger etter hvert fullført kurs. Dette måtte nødvendigvis føre til skjevheter. For enkelte yrkesfaglige utdanninger var det dessuten bare tilbud om toårige utdanningsløp og for andre toårige utdanningsløp noen år og treårige utdanningsløp andre år. Selve tilbudsstrukturen var ikke identisk i perioden 1993-1998.

Det var tidligere også en del utdanninger som ble plassert på videregående skolenivå fordi de ikke var godkjent av det daværende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF) som høyere utdanninger. Mange av disse utdanningene er i NUS2000 plassert på det nye mellomnivået, dvs. på nivået "påbygging til videregående utdanning".

Enda viktigere var de ulike registreringsrutiner for fullførte utdanninger ved universitetene. I det gamle bearbeidingsystemet for statistikken over fullførte utdanninger ble vekttallseksamener ved de matematisk-naturvitenskapelige fakultetene ved universitetene ikke registrert. Studentene ved disse fakultetene ble først registrert med en fullført utdanning når de hadde oppnådd en grad og fikk et vitnemål, og de kunne derfor over flere år ta en rekke mindre deksamener uten å få registrert en eneste fullført utdanning i SSBs utdanningsstatistikk. For fullførte utdanninger som grunnfag og mellomfag ved de historisk-filosofiske og de samfunnsvitenskapelige fakultetene var registreringsrutinene annerledes. Alle fullførte 20-vektallsgrupper (grunnfag) ble registrert og også 10-vektallsgrupper hvis disse var en påbygging (mellomfag) til en 20-vektallsgruppe eller en videre-/etterutdanning. Det var altså en systematisk skjevhet i registreringen av fullførte utdanninger ved de ulike fakultetene ved universitetene, noe som også avspeiler seg i massen på forskjellige utdanningsnivåer. Derfor er det, i alle fall til en del formål, ikke forsvarlig å ta utgangspunkt i alle registrerte fullførte utdanninger på alle utdanningsnivåer ved produksjon av "overgang skole-arbeid"- statistikk for årene 1993-1998 uten nærmere kommentarer til massens omfang.

Befolkningens høyeste utdanning (BHU)

Opplysninger om personenes høyeste fullførte utdanning (BHU) ble koplet på overgangsfilene for årgangene 1993-1998. Før den faglige omleggingen av utdanningsstatistikken var det en noe annen oppjustering av den enkeltes utdanningsnivå enn i dag. Viktigst var nok at på allmennfaglig studieretning i videregående skole fikk elevene først oppjustert sin høyeste fullførte utdanning etter at de hadde

fullført sin treårige videregående utdanning, mens elevene som tok en yrkesfaglig studieretning fikk oppjustert sin høyeste fullførte utdanning etter både fullført GK, VKI og VKII. For universitets- og høgskoleutdanninger var det i den gamle BHU-oppjusteringen en ubalanse ved at alle som fullførte en historisk-filosofisk eller en samfunnsvitenskapelig utdanning (ikke profesjonsutdanning) ved universitetene, fikk oppjustert sin høyeste fullførte utdanning for hvert fullført grunnfag (20-vektallsgruppe) og mellomfag (10 vektallsgruppe). Dette var imidlertid ikke tilfelle for matematisk-naturvitenskapelige utdanninger som i svært mange år har vært bygd opp av mindre emnegrupper. Studenter som fullførte slike utdanninger, fikk først oppjustert sin høyeste fullførte utdanning ved en oppnådd grad. Fullførte matematisk-naturvitenskapelige emneeksamen ble jo ikke registrert på filene med fullførte utdanninger.

Alle fullførte årsheter og påbygging til disse ved de regionale (senere kalt statlige) høgskolene, ble registrert på årgangsfilene med fullførte utdanninger, og utdanningene inngikk i oppjusteringen av BHU. Dette gjaldt utdanninger på alle fagområder. De ulike registreringene av fullførte utdanninger på lavere nivå ved universitetene og høgskolene skapte skjevheter ved oppjusteringen av BHU. Etter omleggingen av utdanningsstatistikken og den nye bruk av vektall er oppjusteringen blitt konsekvent og lik for alle fagområder. For profesjonsutdanninger og høgskolekandidatutdanninger er det ikke skjedd endringer av oppjusteringen av BHU.

2.5. Reformen i utdanningssystemet

I løpet av perioden 1993-1998 ble det gjennomført reformer på alle nivåer i utdanningssystemet. I 1994 ble Reform 94 i videregående skole iverksatt. Bl.a. ble en rekke grunnkurs slått sammen til bredere kurs, og alle elever i videregående skole fikk en lovfestet rett til en treårig (fireårig) videregående utdanning som enten skal føre fram til studie- eller yrkeskompetanse. Alle som fullfører VKI skal nå kunne fortsette i VKII uavhengig av valg av studieretning. Den gamle strukturen i videregående skole var mye preget av horisontale vandringer, og flere tok f.eks. grunnkurs etter grunnkurs på grunn av feilvalg og for få studieplasser på VK-nivå.

Også i høyere utdanning skjedde det endringer i 1994. Da ble de gamle regionale høgskolene som distriktshøgskoler, ingeniørhøgskoler, helsefaghøgskoler og pedagogiske høgskoler slått sammen til større statlige høgskoler. Til sammen ble det opprettet 26 nye statlige høgskoler. Og noe senere, i 1997, ble den obligatoriske grunnskolen utvidet fra ni til ti år og alder for skolestart senket til seks år.

Spesielt endringene i videregående utdanning gjør det litt vanskelig å sammenligne overganger i utdanningssystemet og overganger fra utdanningssystemet til arbeidsmarkedet fra det ene året til det andre i perioden 1993-1998. Det var først i 1997 at de første elevene ble uteksaminert etter Reform94-modellen.

I den statistikken som tidligere er blitt produsert på grunnlag av overgangsfilene for disse årene, er ikke endringene i utdanningssystemet og ev. konsekvenser av disse for prosjektet blitt viet spesiell oppmerksomhet.

3. "Overgang utdanning-arbeid"-prosjektet for årgangene 1999 og 2000

3.1. Målsettinger

Målsettingene for OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000 og for kommende årganger er de samme som for årene 1993-1998. Det er derfor fortsatt to hovedmålsettinger for prosjektet. Den ene er å tilrettelegge et datagrunnlag for å kunne gjøre analyser av overgangen fra utdanning til arbeid. Studier av innvandreneres tilpasning på arbeidsmarkedet står fortsatt sentralt. Det andre hovedmålet er å anvende datagrunnlaget til å lage et opplegg for en løpende statistikk. En viktig endring fra årene 1993-1998 er at vi nå ikke bare ser på statuser i arbeidsmarkedet ½ år etter fullført utdanning, men også 1½ år etter og 2½ år etter. Vi følger altså personene over et lengre tidsrom etter fullført utdanning. Dette gir et bedre grunnlag for å studere overgangsmønstre da i alle fall det første året etter fullført utdanning er et ventear for mange. Vi har også valgt å lage to filversjoner for hver årgang. På den ene filen omfatter massen både deleksamener, emneeksamener, endelige eksamener og fullførte grader. På den andre består massen av endelige eksamener og fullførte grader. Dette gjør det lettere å studere overgangsmønstre uansett hvilke typer utdanninger som er fullført.

En målsetting på litt lengre sikt kan være å benytte disse overgangsfilene til utvikling av en ny forløpsdatabase. Det må i så fall sees i sammenheng med andre forløpsdatabaser i SSB, da spesielt Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB).

Datagrunnlaget for 1999 og 2000 gjør det mulig å lage mye statistikk om overganger fra utdannings-systemet til arbeidsmarkedet, og i og med at vi nå ser på statuser ved tre ulike tidspunkter kan vi også se noe på overganger motsatt vei. Vi har laget datafiler med forholdsvis mange variable, og det er også muligheter for utvidelser dersom det skulle være ønskelig.

Statistikken som kan produseres på grunnlag av OUA-filene, vil være av stor betydning både for utdanningsmyndigheter, arbeidsmarkedsmyndigheter, annen offentlig forvaltning på ulike nivåer, forskere og interesseorganisasjoner. Den vil ikke minst kunne bli et verdifullt faktagrunnlag for alle som arbeider med integrering av innvandrere.

Det er også en viktig målsetting for prosjektet at produksjonstiden skal være kort, og at kostnadene ved produksjonen av OUA-filene skal være lave. I 2002 var det til dels vært betydelige kostnader forbundet med utvikling og omlegging av prosjektet. Disse kostnader vil bli sterkt redusert etter at faste produksjonsrutiner er etablert.

I motsetning til for årgangene 1993-1998 er det ikke blitt foretatt store strukturendringer i utdannings-systemet i årene 1999 og 2000, og i de kommende år er det innføringen av grader tilsvarende bachelor og master som vil være av størst betydning.

3.2. Utvikling og endringer

Det er foretatt en rekke viktige endringer av prosjektet for årgangene 1999-2000 i forhold til årgangene 1993-1998. Dette skyldes delvis utvidelser av prosjektet og delvis nye faglige vurderinger. Omleggingen av den individbaserte utdanningsstatistikken og innføringen av en ny nasjonal utdanningsstandard (NUS2000) har også gjort det nødvendig å foreta en del endringer. I det følgende vil vi ta for oss endringer som er gjort.

3.2.1. Omlegging av den individbaserte utdanningsstatistikken

Etter at arbeidet med 1993-1998 -filene ble gjort ferdig er den faglige omleggingen av den individbaserte utdanningsstatistikken fullført. På 1990-tallet skjedde det store endringer i utdanningssystemet, og dessuten var nye administrative registre blitt tatt i bruk i datainnhenting. Det ble derfor foretatt mange endringer i bearbeidingsrutiner og definisjoner, og de individbaserte utdanningsfilene som bl.a. ble brukt til å produsere overgangsfilene for 1993-1998, er blitt endret ved at variabler er blitt forandret og ved at det er kommet til flere nye. NUS2000, som ble tatt i bruk fra og med 1999-årgangsfilene, bygger delvis på den internasjonale utdanningsstandarden, ISCED97.

Endringene av utdanningsfilene gjelder både årgangsfilen med fullførte utdanninger og årgangsfilen med igangværende utdanninger som bl.a. brukes i OUA-prosjektet for 1999 og 2000 via System For Persondata (SFP). Også årgangsfilene med befolkningens høyeste utdanning (BHU) som blir ekstrahert fra den såkalte BHU-storfilen, er forandret. BHU-filene har som grunnlag opplysninger om utdanningsnivå i Folke- og boligtellingerne i 1970 og 1980. Oppjusteringene av utdanningsnivå skjer på grunnlag av data fra årgangsfilene med fullførte utdanninger, og data fra Lånkassen om utdanninger fullført i utlandet. I tillegg har data fra SSBs to intervjuundersøkelser om utdanninger fullført i utlandet redusert antallet med uoppgitt utdanning i BHU.

I OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000 benyttes både filer med fullførte utdanninger, filer med igangværende utdanninger og BHU-filer. I forbindelse med utviklingen av forløpsdatabasen Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) er det tilrettelagt årgangsfiler med identiske filebeskrivelser for alle år fra og med 1974 til og med 2000. Det er disse fileversjonene som benyttes i OUA-prosjektet for 1999 og 2000.

Som nevnt har det på grunn av den faglige omleggingen av den individbaserte utdanningsstatistikken vært nødvendig med en del tilpasninger og endringer, og ikke minst har det vært grunn til å vurdere nærmere hva som bør defineres som fullførte utdanninger i OUA-prosjektet.

3.2.2. Massen i prosjektet

3.2.2.1. Fullføringstidspunkt

Massen i OUA-prosjektet blir selektert fra årgangsfilene med fullførte utdanninger. Dette er bruttofiler, dvs. det kan være registrert flere fullførte utdanninger per person. På disse filene inngår alle fullførte utdanninger i perioden 0110 år t-1 -3009 år t. I prosjektet valgte man for årene 1993-1998 kun å ta med de personer som hadde fullført en utdanning med registrert fullføringstidspunkt i mai og juni. Denne avgrensningen synes å ha vært formålstjenlig, også fordi statusene i arbeidsmarkedet registreres i november. De aller fleste som fullfører en utdanning i vårsemesteret, fullfører dessuten i mai eller i juni. Denne avgrensningen av massen er derfor blitt videreført også for årgangene 1999 og 2000.

Det er imidlertid enkelte svakheter ved denne avgrensningen. Noen utdanninger blir aldri fullført eller registrert fullført i mai eller i juni, men i andre måneder i skoleåret/studieåret. I OUA-prosjektet er det spesielt fullførte utdanninger i juli, august og september som er problematiske. Det kan være argumenter for at en del av disse utdanningene burde inngå i prosjektet. Noen av utdanningene har et reelt fullføringstidspunkt i mai eller i juni, men registreringsprosedyrer ved lærestedene fører til at i dataene som SSB mottar, er den registrerte måneden for fullført utdanning juli, august eller september. Ideelt sett skulle disse utdanningene ha inngått i massen i prosjektet. Andre utdanninger har imidlertid et reelt fullføringstidspunkt i perioden juli-september, og disse utdanninger skal ikke inngå i massen fordi det blir for kort tidsrom mellom fullføringstidspunkt for utdanningene og statusobservasjonene i november. I den sistnevnte gruppen er fullførte fagprøver (lærlinger) dominerende.

En gjennomgang av de utdanningene som ble fullført i perioden 0110 1999-3009 2000, viser at det var om lag 100 ulike utdanninger (ekskl. emneeksamener ved universitetene) som bare hadde registrert fullføringsdato i andre måneder enn i mai eller i juni. Disse utdanningene vil derfor ikke bli en del av massen i prosjektet når vi avgrensner denne til kun å omfatte registrerte fullførte utdanninger i mai og i juni. Antallet personer som fullfører disse utdanningene er imidlertid relativt få. For den undersøkte årgangen var det ti personer eller mer som fullførte følgende utdanninger:

Videregående utdanning/påbygging til videregående utdanning

- *Flykomponentfaget
- *Industriell trehusproduksjonsfaget
- *Møbeltapetsererfaget
- *Brønnefaget
- *Steinfaget
- *Uspesifisert
- *Kystskipperutdanning
- *Hjemmehjelputdanning
- *Husstell, videregående grunnutdanning
- *Servitørutdanning, uspesifisert
- *Hotell- og restaurantutdanning, uspesifisert , påbygging til videregående utdanning.

Universitets- og høgskoleutdanning

- *Sivilingeniør, ing.design
- *Høgskolekandidat, organisasjon og administrasjon
- *Høgskolekandidat, husdyrbruk
- *Sivilingeniørutdanning, prosessteknikk
- *Figurteaterutdanning, treårig
- *Reseptarutdanning
- *Sivilindustridesignutdanning
- *Sivilingeniørutdanning, metallurgi
- *Cand.scient, matematikk
- *Master of science, petroleum
- *Maritime kandidat
- *Master of arts
- *Cand.san utdanning
- *Kandidatstudium i helseadministrasjon
- *Høyere revisoreksamen
- *Siviløkonom. CEMS- master
- *Master of international business

Det var også noen doktorgradutdanninger som kun ble fullført i andre måneder enn i mai eller i juni.

Noen av disse utdanningene vil være gjengangere fra år til år på grunn av studieopplegg og organisering. Andre utdanninger vil være å finne i denne gruppen av utdanninger på grunn av f.eks. for sent registreringstidspunkt ett år, mens de ett annet år med et riktig registreringstidspunkt vil inngå i massen i OUA-prosjektet.

Totalt er det altså forholdsvis få utdanninger vi mister ved å avgrense massen til registrerte utdanninger i mai og i juni. Men det må understrekes at ved universitetene går utviklingen i retning av at det blir større frihet til å fullføre utdanningene på ulike tidspunkter i studieåret.

For hver årgang vi lager OUA-filer bør vi lage en oversikt over alle utdanninger (ekskl. emneeksamen ved universitetene) som ikke kommer med når massen avgrenses til bare å omfatte fullførte utdanninger i mai og i juni.

I deler av statistikkproduksjonen og ev. i noe analysearbeid kan det være nødvendig å redegjøre for utdanninger som ikke inngår ved en slik avgrensingen av massen.

3.2.2.2. Utfall

Massen i OUA-prosjektet var for årgangene 1993-1998 begrenset til å omfatte alle som var registrert med en fullført utdanning i mai eller juni og som hadde bestått eksamen, dvs. at de som ikke hadde bestått eksamen eller som hadde avbrutt utdanningen var utelatt. Det er imidlertid også interessant å ta med utdanninger hvor eksamen ikke er bestått og utdanninger som er avbrutt fordi det da er mulig å foreta flere ulike studier og analyser på grunnlag av OUA-filene. Da det er enkelt å selekttere alle med f.eks. utfall "bestått" i massen på OUA-filene når det er ønskelig, har vi valgt å ta med utdanninger som både har "bestått", "ikke bestått" og "avbrutt" i såkalt utfallskode.

3.2.2.3. Hvilke utdanninger skal massen omfatte?

Noe av det vanskeligste å ta stilling til i OUA-prosjektet er hvilke fullførte utdanninger som skal inngå i massen.

En viktig endring som ble gjort ved den faglige omleggingen av utdanningsstatistikken og som har stor betydning for oss, er hvordan fullførte utdanninger registreres både på videregående skolenivå og på universitets- og høgskolenivå.

De nye filene med fullførte utdanninger omfatter alle som er blitt registrert med en eller flere fullførte utdanninger i et skoleår/studieår (egentlig 0110 år t-1 - 3009 år t). Det eksisterer årgangsfiler fra og med skoleåret/studieåret 1974/75. Vi benytter de filene som er blitt klargjorte for NUDB i OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000. På disse filene omfatter fullførte utdanninger ved videregående skoler, inkl. påbygging til videregående utdanning, både fullførte GK, VKI, VKII, og også fullførte utdanninger fra utdanningsinstitusjoner som ikke faller inn under Opplæringsloven. Fullførte utdanninger ved universiteter og høgskoler omfatter fullførte grader, profesjonsstudier og høgskolekandidatstudier og dessuten fullførte grunnfag (20-vektallsgrupper), mellomfag (10-vektallsgrupper), årsheter, emneeksamen og ulike typer av videre- og etterutdanninger. Også på de nye årgangsfilene med fullførte utdanninger kan en person være registrert med flere fullførte utdanninger.

Alle fullførte emneeksamen blir registrert og lagt på en egen fil. Vekttallene for hver emneeksamen blir så summert for hver enkelt student for hvert semester slik at når en student har oppnådd 20 vekttall (bestått) blir vedkommendes høyeste registrerte fullførte utdanning på BHU-filene oppjustert.

Hvilke fullførte utdanninger inngår i OUA-prosjektet for 1999 og 2000? I forbindelse med den faglige omleggingen av utdanningsstatistikken var det diskusjoner om hva som er en fullført utdanning og hva som er deleksamen i et utdanningsløp på veien mot en fullført utdanning. Det vil aldri være noe eksakt svar på dette, men i den nye utdanningsstatistikken og også i NUS2000 regnes en fullført utdanning på videregående skolenivå i hovedsak som en fullført VKII-utdanning dvs. en fullført treårig, ev. fireårig allmennfaglig eller yrkesfaglig utdanning som enten gir studiekompetanse eller yrkeskompetanse. Fullførte GK og VKI regnes som deleksamen. På universitets- og høgskolenivå blir fullførte utdanninger definert som en fullført lavere eller høyere grad, et fullført profesjonsstudium eller et fullført høgskolekandidatstudium av minst to års varighet. Fullførte emneeksamen, deler av profesjonsutdanninger, grunnfag (20-vektallsgrupper), mellomfag (10-vektallsgrupper), årsheter og en del videreutdanninger/etterutdanninger defineres ikke som fullførte utdanninger, men som deleksamen.

Hvis OUA-prosjektet kun skulle ha omfattet det som nå regnes som fullførte utdanninger i utdanningsstatistikken, kunne det derfor ha vært argumenter for å avgrense massen både på videregående skolenivå og på universitets- og høgskolenivå. Men da prosjektet tidligere er blitt kalt "overgang skole-

arbeid" og nå "overgang utdanning-arbeid", blir dette en litt for vidtgående avgrensning av massen. Derfor har vi valgt å la alle fullførte utdanninger og deleksamener inngå i massen i prosjektet slik som for årene 1993-1998 fordi det, som vi har påpekt tidligere, gir flere muligheter til å foreta studier og analyser av alle slags overgangsmønstre enn om massen avgrenses.

Vi produserer to versjoner av OUA-filene for hver årgang: en med alle fullførte utdanninger og deleksamener i massen (filversjon 1) og en med en mer begrenset masse (filversjon 2) hvor ikke alle deleksamenene i universitets- og høgskolesystemet inngår. På den sistnevnte filversjonen vil massen omfatte lavere og høyere universitetsgrader, profesjonsstudier og høgskoleutdanninger av minst to års varighet. Vi har også valgt å ta med etter- og videreutdanninger i denne massen. I tillegg kommer doktorgradene på forskernivå.

I det følgende redegjøres det nærmere for de avgrensninger av massen på grunnskolenivå, på videregående skolenivå og på påbygging til videregående skolenivå som må gjøres ved en del statistikkproduksjon, da vi i utgangspunktet har valgt å la begge versjonene av OUA-filene omfatte den samme massen på disse utdanningsnivåer.

Grunnskolenivå (førstesiffer 2 i NUS2000)

Nesten alle går i dag direkte over fra grunnskolen til en eller annen videregående utdanning. Retten for alle i aldersgruppen 16-19 år til en lovfestet treårig (fireårig) videregående utdanning som skal føre fram til studiekompetanse eller yrkeskompetanse, er nå også blitt utvidet til å gjelde alle som er over 19 år. De som avslutter grunnskolen har verken oppnådd studiekompetanse eller yrkeskompetanse som kan brukes i arbeidsmarkedet. Disse er derfor ikke interessante i denne sammenhengen.

Videregående skolenivå (førstesiffer 3 og 4 i NUS2000)

På videregående skolenivå er det blitt gjort endringer i NUS2000 i forhold til NUS89. En del utdanninger som tidligere var plassert på videregående skolenivå, er nå plassert på det nye nivået "påbygging til videregående skolenivå". Det gjelder utdanninger som har fullført treårig videregående utdanning som opptakskrav, men som ikke er godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) som universitets- eller høgskoleutdanning. Dessuten er GK og VKI plassert på det samme nivået (3) i NUS2000. I NUS89 var GK plassert på ett nivå (3) og VKI og VKII på et annet nivå (4). Den gamle nivåplasseringen skyldtes at for mange utdanninger i videregående skole før Reform 94 hadde man fullført sin yrkesutdanning etter fullført VKI fordi det rett og slett ikke fantes noe VKII. Nå må man ha fullført VKII for å ha fullført en fullstendig videregående yrkesfaglig utdanning. Samtidig er det blitt mer registrering av "fullført" på allmennfaglig studieretning. Tidligere ble elever på allmennfaglig studieretning bare registrert med en fullført utdanning når de hadde fullført sin treårige utdanning, VKII. Nå blir også disse registrert både når de har fullført GK, VKI og VKII.

I de tilfeller hvor massen skal avgrenses er det de som oppnår studie- eller yrkeskompetanse som er av interesse, dvs. de som har fullført VKII. GK og VKI er bare de to første trappetrinnene på veien mot en fullført videregående utdanning i dagens utdanningssystem. Også utdanninger på videregående skolenivå som faller utenfor Opplæringsloven som bibelkurs, skjønnhetspleie, folkehøgskolekurs o.a. blir så å si alltid tatt etter at en ordinær videregående utdanning er fullført, og det er ofte uklart hvilken formalkompetanse mange av disse utdanningene gir. Det er derfor ikke interessant å inkludere disse i den avgrensede massen.

Påbygging til utdanning på videregående skole nivå

Det er mange ulike typer utdanninger på dette påbyggingsnivået som har første siffer 5 i NUS2000. Alle utdanninger på påbyggingsnivået har fullført VKII- utdanning som opptakskrav. Teknisk Fagskoleutdanning er plassert på dette påbyggingsnivået. Det kan synes hensiktsmessig å avgrense massen på dette nivået til å gjelde utdanninger ved Teknisk Fagskole da disse utdanninger hører inn under Opplæringsloven. Det kan også på dette nivået være uklart hvilken formalkompetanse mange av disse utdanningene gir.

3.2.2.4. Dubletter

I motsetning til på filene med igangværende utdanninger kan en person være registrert med flere fullførte utdanninger på filene med fullførte utdanninger. En person skal kun registreres med en fullført utdanning i OUA-prosjektet. Hvis det forekommer dubletter, er kriteriene for valg av utdanning som følger:

- *Utdanninger med utfall 8 (bestått) velges før utdanninger med utfall 2 (avbrutt eller ikke bestått)*
- *Hvis utfall ikke skiller, velges utdanningen med det høyeste 1.siffer (nivå) i utdanningskoden*
- *Hvis heller ikke nivå skiller, velges utdanningen med det høyeste klassetrinnet*
- *Hvis heller ikke klassetrinn skiller, velges utdanningen som ikke har 0 i 2. siffer (fagfelt) i utdanningskoden.*
- *Hvis det fortsatt ikke går an å skille utdanningene, velges utdanningen som skal inngå i massen tilfeldig.*

Heltids-/deltidskriteriet som ble benyttet tidligere for årgangene 1993-1998 er et lite egnet kriterium å bruke i OUA-prosjektet og anvendes derfor ikke for årgangene 1999-2000 og kommende årganger.

3.2.2.5. Utdanninger fullført i utlandet

Årgangfilene med fullførte utdanninger som massen i OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000 selekteres fra, omfatter kun fullførte utdanninger ved norske læresteder. Studenter som reiser til utlandet for å studere og som tar hele eller deler av sin utdanning der, er ikke med på årgangfilene. Så å si alle utenlandsstudentene er imidlertid kunder i Lånekassen og de finnes i Lånekassens registre. Lånekassen leverer filer med studentdata og med data over fullførte utdanninger til SSB, men disse filene ble fram til 2002 kun brukt til å oppjustere filene med befolkningens høyeste utdanning (BHU).

Filene med fullførte utdanninger vil for kommende årganger også omfatte utdanninger fullført i utlandet, så hvis det er ønskelig kan også personer som tar slike utdanninger inngå i massen i OUA-prosjektet. Dette kan være viktig ikke minst fordi det de senere år har vært et økende antall personer som tar sin utdanning i utlandet.

Utenlandsstudentene er bostedsregistrerte i Norge, og nesten alle flytter tilbake til Norge etter fullført utdanning i utlandet. For noen utdanningskategorier kan det være av spesiell interesse å sammenligne overganger fra utdanning til arbeid for dem som har tatt utdanningen sin henholdsvis i utlandet og i Norge.

Det er viktig å understreke i all statistikkproduksjon og i ev. analyser og kommentarer til statistikken at massen for årgangene 1999 og 2000 ikke omfatter utdanninger fullført i utlandet av personer som er registrert bosatt i Norge.

3.2.2.6. Aldersgrupper

OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000 omfatter personer i aldersgruppen 16-74 år. Tilsvarende aldersgrupper inngikk i massen for årene 1993-1998. I realiteten vil det imidlertid være de yngre aldersgruppene som er mest interessante for dette prosjektet og da spesielt de som er under 30 år.

Massen vil gradvis bli redusert ved hver statusregistrering på grunn av at noen flytter fra Norge og noen faller fra. Frafallet vil selvfølgelig variere fra aldersgruppe til aldersgruppe.

3.2.2.7. Kvaliteten på massen i prosjektet for 1999- og 2000- årgangen

Kvaliteten på massen i OUA-prosjektet for 1999 og 2000 er gjennomgående god. Det er mange dataleverandører, og en del av dataene blir fortsatt hentet direkte fra lærestedene; det gjelder ikke minst fra private læresteder. Det er grunn til å understreke at det var enkelte mindre mangler ved dataene for disse årgangene.

I 2000 var det en noe mangelfull rapportering fra Handelshøyskolen BI

Det var også en underrapportering av visse utdanninger fra Handelshøyskolen BI dette året. Problemerne gjelder utdanninger som siviløkonom, diplomøkonom og høgskolekandidat. Ved produksjon av detaljert OUA-statistikk for dette året vil det være viktig å informere om dette.

Et annet forhold det er grunn til å være oppmerksom på er at ingen som fullførte en praktisk - pedagogisk utdanning (tidligere ped. sem) inngår på versjon 2- filene, men kun som emneeksamener på versjon 1- filene.

Det har vært nødvendig å fjerne en del recorder hvor fødselsnummerne er ugyldige. På videregående skolenivå gjelder dette spesielt elever som har fullført en folkehøgskoleutdanning og på universitets- og høgskolenivå i størst grad på nivå 6. I gjennomstrømnings- og overgangsanalyser er det ikke mulig å benytte ugyldige fødselsnummer. Det er derfor ikke mulig å benytte slike recorder i et prosjekt hvor vi studerer overgangen fra utdanning til arbeidsmarkedet da vi ikke vil få match på fødselsnummer i SFP.

3.2.3. Befolkningens høyeste utdanning (BHU)

Ved å kople massen på OUA-filene med den siste og mest oppdaterte filen med befolkningens høyeste utdanning (BHU) er det mulig å fastslå om utdanningene i OUA-massen er personens høyeste registrerte fullførte utdanning eller ikke. For årene 1993-1998 omfattet massen begge kategorier. Dette er videreført i prosjektet for årgangene 1999 og 2000. Både på videregående skolenivå, på påbyggingsnivået til videregående skolenivå og på universitets- og høgskolenivå vil det være noen fullførte utdanninger som ikke er personens høyeste fullførte, men det er også interessant å studere disse personers statuser i arbeidsmarkedet ½ år, 1½ år og 2½ år etter eksamen.

Grunnlaget for BHU-filene er som før nevnt opplysninger om utdanningsnivå i Folke- og boligtellingerne 1970 og 1980, filene med fullførte utdanninger, data fra Lånkassen om utdanninger fullført i utlandet og også SSBs to undersøkelser om utdanninger fullført i utlandet. Filene omfatter alle som er registrert bosatt i Norge og som er 16 år eller mer. Det finnes årgangsfiler for 1970, 1980, og for hvert år i perioden 1985-2000. Også når det gjelder BHU har vi benyttet de klargjorte filene for NUDB.

Kriteriene for oppjustering av BHU ble endret i og med omleggingen av den individbaserte utdanningsstatistikken.

Utdanningskodene i BHU blir oppjustert hvert år etter at årgangsfilen med fullførte utdanninger er ferdigstilt. Hovedkriteriene for å fastslå hvilken utdanning som er den høyeste fullførte er som følger:

*Utdanningen med høyest nivå (1.siffer i utdanningskoden) velges

*Hvis nivå ikke skiller, velges utdanningen med høyest klassetrinn

*Hvis klassetrinn heller ikke skiller, velges den utdanningen hvor ikke 2.siffer, dvs. fagfelt, i utdanningskoden = 0 (allment fagfelt)

*Hvis heller ikke fagfelt skiller, velges utdanningskoden med den nyeste avslutningsdatoen

*Hvis heller ikke avslutningsdato skiller, velges den første utdanningen, dvs. utdanningen som allerede er registrert i BHU

Studenter som tar utdanninger som ikke er profesjonsutdanninger ved et universitet eller en høgskole, blir registrert med en ny utdanning på BHU-filen hver gang de har fullført en 20-vektallsgruppe (ett års studium), ev. en 10-vektallsgruppe (ett semesters studium) når det gjelder en videre- eller etterutdanning. Det må understrekes at den utdanningskoden som en person blir registrert med på BHU-filen, etter at vedkommende har fullført en 20-vektallsgruppe, er den sist fullførte emnegruppen, uavhengig av hvor mange vektall det er i denne emnegruppen i forhold til de andre emnegrupperne som utgjør 20-vektallsgruppen. Enkelte personer som står registrert med en utdanning på nivå 6 i NUS2000 vil derfor ikke nødvendigvis ha korrekt 2.siffer, dvs. fagfelt, i utdanningskoden.

Egentlig kan vi ikke si at studenter som tar emneeksamener ved et universitet og som ennå ikke har avlagt en gradseksamen, har fullført en utdanning (se diskusjon om massen i OUA-prosjektet). Det samme gjelder også for elever i videregående skole som ikke har fullført VKII. En person får likevel oppjustert sin utdanning på BHU-filene først etter fullført GK, deretter etter fullført VKI og så til slutt etter fullført VKII.

En annen svært viktig endring som er gjort på de nye BHU-filene, er at alle personer som har identisk høyeste fullførte utdanning nå har samme NUS-kode uansett når utdanningen er fullført. På de gamle BHU-filene hadde f.eks. de som hadde sykepleierutdanning som sin høyeste fullførte utdanning og som hadde avlagt eksamen for 20-25 år siden, en annen BHU-kode enn de som hadde fullført en tilsvarende utdanning et av de siste årene.

På den versjonen av OUA-filen der alle emneeksamnene ved universitetene inngår i massen (versjon 1) vil det f.eks. være forholdsvis mange personer som vil ha en utdanning på videregående skolenivå som sin høyeste fullførte utdanning selv om de fullfører emneeksamener. Det er fordi utdanningskodene på BHU-filene ikke blir oppjustert for hver fullført emneeksamen ved universitetene. På den andre versjonen av OUA-filen (filversjon 2) vil det være motsatt - f.eks. vil fullførte 20-vektallsgrupper ikke være registrert på OUA-filene, men på BHU-filene.

3.2.4. Igangværende utdanninger

Variablene på filene med igangværende utdanninger blir nå i hovedsak hentet direkte fra disse filene. Vi går ikke via SFP. Den viktigste endringen er imidlertid utnyttningen av dataene fra Lånekassen.

En svakhet med OUA-prosjektet er at data om utenlandsstudentene ikke har vært med verken på filene med fullførte utdanninger eller på filene med igangværende utdanninger. De sistnevnte filene blir brukt ved fastsettinger av statuser i SFP, og utenlandsstudentene som er registrert bosatt i Norge ender opp med "annet" i hovedstatus. Det er meget uheldig. I de dataene som SSB har mottatt fra Lånekassen om utenlandsstudentene for årgangene 1999 og 2000 (gjelder også for tidligere årganger) og som benyttes i OUA-prosjektet, går det ikke fram om en student har vært Lånekassens kunde både i vår- og høstsemesteret, bare i vårsemesteret eller bare i høstsemesteret. Lånekassen bruker tresifrede utdanningskoder, men utdanningene blir kodet om til seksifrede NUS-koder i SSB.

I motsetning til for årgangene 1993-1998 har vi imidlertid valgt å benytte de foreliggende filer med data over Lånekassens kunder i utlandet. Disse data benyttes til å lage en tilleggsstatus på våre OUA-filer. Vi kopleter Lånekassefilene med de foreliggende OUA-filene. Det er grunn til å anta at nesten alle personer som har hovedstatus "annet" på våre OUA-filer og som vi finner igjen på Lånekassefilen for det aktuelle året, var student i utlandet det påfølgende høstsemester etter fullført utdanning i Norge i mai eller i juni. Ved å bruke Lånekassedataene på denne måten får vi redusert antallet personer med "annet" i status forholdsvis mye. Variablene som hentes fra Lånekassefilene og den nye statusvariablen "under utdanning i utlandet", er tilleggsvariabler på OUA-filene for årgangene 1999 og 2000. Denne statusvariablen er uoffisiell i og med at den blir fastsatt av data som ikke finnes på filene/registrene som brukes i SFP.

I løpet av 2002 er utdanningsdataene som hentes inn fra Lånekassen blitt integrert på filene med igangværende og fullførte utdanninger. Vi har fastsatt tidspunkter for når utdanninger er påbegynt og fullført. Dataene vil også etter hvert få bedre kvalitet. I framtidige årganger av OUA-prosjektet vil det derfor ikke være nødvendig å benytte spesielle filer med data fra Lånekassen.

3.2.5. Standard for utdanningsgruppering (NUS2000)

En vesentlig endring av OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000 i forhold til årene 1993-1998 er at en ny nasjonal standard for utdanningsgruppering (NUS2000) er blitt tatt i bruk.

NUS2000 erstattet NUS89. I forkant av den norske standardrevisjonen var arbeidet med en ny internasjonal utdanningsstandard, ISCED97, fullført. NUS2000 omfatter flere variabler enn NUS89. Følgende variabler inngår:

- NUS-kode
- Kodetype
- Klassestrinn
- Varighet
- Vekttall
- Studieretning
- Kurstrinnskode
- Kompetansekode
- UH-gruppering
- Historisk kode
- ISCED97 Fagfelt
- ISCED97 Destination
- ISCED97 Varighet
- ISCED97 Grad

Det er spesielt verdt å merke seg de endringer i nivå og fagfelt i utdanningskoden som er gjort i NUS2000 i forhold til NUS89.

Flere av disse variablene brukes i OUA- prosjektet. Det vil bli redegjort nærmere for dem i kap. 3.3. For øvrig vises det til "Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000" for detaljert informasjon om oppbyggingen av NUS2000.

3.2.6. System For Persondata (SFP) og Befolkningsstatistikksystemet (BESYS)

Det er ikke gjort endringer i disse systemene de to-tre siste årene som har hatt noen større betydning for OUA-prosjektet.

En endring fra årgangene 1993-1998 til årgangene 1999 og 2000 er at vi nå henter variablene om igangværende utdanninger direkte fra årgangsfilene med igangværende utdanninger i stedet for fra SFP. Det eneste utdanningsrelaterte som hentes fra SFP er selve statusvariabelen hvor "under utdanning" er en av statusene.

3.2.7. Ingen endringer for årgangene 1993-1998 nå

Et aktuelt spørsmål er om de endringene av OUA-prosjektet som er gjort for årgangene 1999 og 2000 også bør få tilbakevirkende kraft, dvs. om alle de filene som er produsert for årgangene 1993-1998 skal endres slik at de blir mer like de filene vi har produsert for årene 1999 og 2000. Det er en forholdsvis ressurskrevende jobb å produsere alt på nytt igjen selv om alle utdanningsfilene med NUS2000- koder osv. er tilrettelagt for hele perioden. Strukturendringene i utdanningssystemet disse årene gjør det også vanskeligere å sammenligne ulike former for overganger fra det ene året til det andre. Hvis det avsettes ressurser til det senere, vil det kanskje være mulig å produsere noen årgangsfiler om igjen.

3.3. Variabler

3.3.1. Grunnlagsregistre/filer

Filene/registrene som brukes i OUA-prosjektet for 1999 og 2000 er i hovedsak de samme som er blitt benyttet for årgangene 1993-1998, men det er som vi har redegjort for i kap. 3.2, blitt foretatt en del endringer spesielt i den individbaserte utdanningsstatistikken, og det har betydning for valg av grunnlagsfiler i prosjektet.

Filene med fullførte utdanninger

Massen i prosjektet blir hentet fra en årgangsfil med fullførte utdanninger. Vi har imidlertid valgt å ikke bruke den ordinære årgangsfilen, men filen som er tilrettelagt for NUDB. Disse filene har samme filebeskrivelse fra og med 1974, og alle årgangene har NUS2000-koder. På filene er det registrert alle typer fullførte utdanninger og både utdanninger som er bestått, ikke-bestått eller avbrutt. Årgangsfilene omfatter utdanninger som er fullført i perioden 0110 år t-1-3009 år t. Filene er bruttofiler, dvs. at det kan være registrert flere fullførte utdanninger per person per semester på hver fil. Filene omfatter både fullførte utdanninger på grunnskolenivå, videregående skolenivå, påbygging til videregående skolenivå, universitets- og høgskolenivå og forskernivå. Det er kun utdanninger som er fullført i mai og juni som er av interesse for OUA-prosjektet, og ved hjelp av en dublettkontroll selekterer vi en utdanning per person (se kap. 3.2). Filene med fullførte utdanninger som er tilrettelagt for basen, er dokumentert i DATADOK. Fileidenten er \$UTD/nudb/arkiv/avslutta/g1974g1975g1999g2000. Det redegjøres for variablene i kap. 3.3.2.

Filene med befolkningens høyeste utdanning (BHU)

Grunnlaget for filene med befolkningens høyeste utdanning er opplysninger om utdanningsnivå i Folke- og boligtellningene 1970 og 1980, årgangsfilene med fullførte utdanninger, data fra Lånekassen om utdanninger fullført i utlandet og også SSBs to undersøkelser om utdanninger fullført i utlandet. Filene omfatter alle som er registrert bosatt i Norge og som er 16 år og over. Det finnes årgangsfiler for 1970, 1980, og for hvert år i perioden 1985-2000. Også for BHU har vi benyttet de filene som er klargjorte for NUDB. Disse filene har samme filebeskrivelse for alle årganger. Filene blir brukt i OUA-prosjektet for å fastslå om den registrerte fullførte utdanningen er personens høyeste fullførte eller ikke. Dokumentasjon/filebeskrivelse i DATADOK. Fileidenten er \$UTD/nudb/arkiv/bhu/g1970g2000. I kap. 3.2.3 beskrives i hovedtrekk hvordan BHU blir oppjustert, og i kap. 3.3.2. redegjør vi for noen av de viktigste BHU-variablene som inngår på OUA-filene for 1999 og 2000.

Filene med igangværende utdanninger

Filene med igangværende utdanninger benyttes til å kople på en del ekstra variabler for alle i massen som er registrert som elev eller student på ulike nivåer i utdanningssystemet 1/2 år, 1½ år og/eller 2½ år etter en registrert fullført utdanning i mai eller i juni. Dette vil gjelde noen flere enn de som får registrert status "under utdanning" i SFP. Også her bruker vi filene som er tilrettelagt for NUDB. Likeartede filer eksisterer fra og med 1974. Alle filene har NUS2000- utdanningskoder. Filene omfatter både utdanninger på videregående skolenivå, påbygging til videregående skolenivå, universitets- og høgskolenivå og forskernivå. Dette er nettofiler, dvs. det kan bare være registrert en utdanning per person. Tellingstidspunktet skal være 1/10, men det vil i praksis ofte avvike noe fra dette. I kap. 3.3.2 redegjør vi nærmere for noen av variablene. Studenter som er registrert bosatt i Norge og som studerer i utlandet, inngår ikke på filene med igangværende utdanninger for 1999 og 2000. Dokumentasjon/filebeskrivelse i DATADOK. Fileidenten er \$UTD/nudb/arkiv/igang/g1970g2000

Filen med studentdata fra Statens Lånekasse

Disse filene brukes til å fastsette en tilleggsstatus for de personer som får registrert "annet" som hovedstatus i SFP. Filene blir konstruert på grunnlag av filene med rådata som Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk mottar fra Lånekassen. Det er opplysninger om både vår- og høstsemes-

terstudenter på filene som det også er dubletter på. Det er tilstrekkelig å bruke nivå i utdanningskoden som seleksjonskriterium ved fjerning av dubletter da det aldri er dubletter på utdanningsnivå.

Lånekassedataene ble i 2002 imidlertid integrert på utdanningsfilene i NUDB som vi benytter i OUA-prosjektet. I framtidige årganger av prosjektet vil det derfor ikke være nødvendig å benytte disse filene for å fastsette en tilleggsstatus. Personer som tar utdanning i utlandet, vil da følgelig heller ikke komme i "i annet- statusen". Alle som er registrert i utdanning vil på bakgrunn av opplysninger i SFP bli registrert i en "utdanning"- status i SFP.

Dokumentasjon/filebeskrivelse i DATADOK. Filidenten er §UTD/aargang/arkiv/utland_student_i gang/g2000.

System For Persondata (SFP)

Statusvariablene i OUA-prosjektet blir hentet fra System For Persondata (SFP). For hver årgang blir statusvariabler koplet på ved tre tidspunkter; ½ år, 1½ år og 2½ år etter fullført utdanning. SFP er bygget opp av data fra forskjellige grunnlagsfiler/registre. Systemet er basert på filer med administrative data om personer og inneholder opplysninger om alle personer i alderen 16-74 år. Det består av opplysninger innen områder som arbeidsmarked, lønn, utdanning, trygd og andre typer inntekter. Målsettingen er å kunne lage konsistente data for ulike aktiviteter og tilstander som. f.eks. mellom arbeid og ledighet. Det er også en del demografiske bakgrunnsvariabler om personene i dette systemet. De fleste variablene i SFP hentes fra forskjellige grunnlagsregistre, men noen variable konstrueres ved å kombinere data fra ulike kilder. I tilfeller hvor data fra ulike registre ikke stemmer over ens, er det gjort endringer for å få konsistente data.

Viktige grunnlagsregistre for SFP er *Arbeidstakerregisteret*, *Ligningsregisteret*, *SOFA-søkerregisteret*, *Filen med igangværende utdanninger*, *Fødsels- og sykepengeregisteret*, *Grunnlagsregisteret for personer*, *Attføringspengeregisteret*, *Registeret for enslige forsørgere* og *Register over personer som mottar økonomisk sosialhjelp*.

En vesentlig mangel ved registrering av statuser i SFP er manglende data om utenlandsstudenter som er registrert bosatt i Norge. Etter at disse dataene i 2002 ble integrert på filene med igangværende utdanninger, vil kvaliteten på statusfastsettelsene i SFP bli bedre. Så å si alle norske studenter i utlandet er Lånekassens kunder.

For nærmere beskrivelse av noen av variablene som hentes i SFP se kap.3.3.3.

SFP er foreløpig ikke dokumentert i DATADOK, men dette vil bli gjort i nær framtid. For nærmere beskrivelse av SFP se "*Prosjekt: System for persondata (SFP)*" *Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk (påbegynt 120398; siste utgave 161101; Bjørn Mathisen.. Dokumentasjonen vil bli utvidet og oppgradert i 2003.*

Befolkningsstatistikksystemet (BESYS)/Flyktningfilen

Personstatusvariabler blir hentet fra det såkalte Befolkningsstatistikksystemet (BESYS). De ordinære personstatusvariablene hentes inn både på registreringstidspunktet for fullført utdanning, dvs. per utgangen av mai og på tidspunktet for registrering av statuser dvs. per utgangen av november i de tre påfølgende år etter fullført utdanning. Variablene med innvandringsopplysninger er faste og har kun et registreringstidspunkt. Dette gjelder imidlertid ikke variabelen om kode for antall år i Norge.

For nærmere opplysninger om informasjon om variablene se kap. 3.3.4.

Dokumentasjon/filebeskrivelse i DATADOK. \$BEBAS/ARKIV/

3.3.2. Variabler hentet fra utdanningsfilene

Utdanningsvariablene i OUA-prosjektet blir som vi har sett hovedsakelig hentet fra tre filer; filen med fullførte utdanninger, filen med igangværende utdanninger og filen med befolkningens høyeste utdanning. Vi gir her en kort beskrivelse av utdanningsvariablene. Mange av de samme variablene blir hentet fra flere filer. For hver variabel opplyses det om hvilke filer det gjelder.

Til slutt vil det bli gitt en kort redegjørelse for variablene som er tatt med fra Lånekassefilen med utenlandsstudenter.

*Filen med fullførte utdanninger = **Fullført***

*Filen med igangværende utdanninger = **Igangværende***

*Filen med befolkningens høyeste utdanning = **BHU***

Ikke alle variabler er aktuelle på alle utdanningsnivåer.

*For variabler som gjelder for grunnskoleutdanning: **GR***

*For variabler som gjelder for videregående utdanning og påbygging til videregående utdanning: **VG***

*For variabler som gjelder for universitets- og høyskoleutdanning, inkl. forskerutdanning: **UH***

Kjønn (GR, VG, UH)

Avledet av FNR.

Alder (GR, VG, UH)

Avledet av FNR.

Fødselsnr (Fullført) (GR, VG, UH)

Hver person som har fullført en utdanning i mai/juni et gitt år identifiseres ved hjelp av fødselsnummer.

Utdanningens art, etter NUS2000 (Fullført, igangværende, BHU) (GR, VG og UH).

Detter er en sekssifret utdanningskode. Utdanningene blir kodet på grunnlag av kodeverket i "Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000". Strukturen er som følger:

1. siffer: Nivå
2. siffer: Fagfelt
- 2.-3. siffer: Faggruppe
- 2.-4. siffer: Utdanningsgruppe
- 1.-6. siffer: Enkeltutdanning

1. og 2. siffer kan brukes til selvstendige grupperinger, mens 2.-3., 2.-4. og 1.-6. siffer i kombinasjon kan brukes som egne grupperinger i koding av utdanningsaktiviteter.

Alle fullførte utdanninger som utgjør massen i OUA- prosjektet i 1999 og 2000, har utdanningskoder fra NUS2000. Det har også alle igangværende utdanninger. I BHU vil det være en del utdanninger som bare er kodet på to- eller tresifternivå. Dette gjelder spesielt for utdanninger som er fullført i utlandet.

Utdanningens art, etter ISCED97 (fullført, igangværende, BHU) (GR, VG og UH)

Dette er internasjonale utdanningskoder. Den internasjonale utdanningsstandarden ble ferdig revidert i 1997 i regi av UNESCO, og til hver nasjonal utdanningskode i NUS2000 er det knyttet en ISCED-kode. Denne koden er firesifret. Strukturen er som følger:

1. siffer: Nivå
- 2.-4. siffer: Faginndeling med 2. siffer som fagfelt.

Destination, tilleggsdimensjon i ISCED97 (fullført, igangværende, BHU) (VG og UH)

Dette er en tilleggsdimensjon i ISCED97. Begrepet er ikke så enkelt å oversette til norsk, men det sier noe om utdanningen er ment å skulle lede fram til en avsluttende allmennfaglig utdanning, en avsluttende yrkesfaglig utdanning eller om den leder direkte mot arbeidsmarkedet. Det er tre ulike koder som brukes for utdanninger på videregående skolenivå, for utdanninger som er påbygging til videregående skolenivå og for utdanninger på universitets- og høgskolenivå. Dimensjonen kan brukes til å gruppere utdanninger etter hvor yrkesrettede de er, men kvaliteten er muligens ikke god nok:

Kodeliste

A= Utdanningen er ment å skulle lede til videre allmennfaglig utdanning

B= Utdanningen er ment å skulle lede til videre yrkesfaglig utdanning

C= Utdanningen er ment å skulle lede direkte til arbeidsmarkedet (yrkesutdanninger)

Orientation, tilleggsdimensjon i ISCED97 (fullført, igangværende, BHU) (VG)

Dette er også en tilleggsdimensjon i ISCED97. Den sier om utdanningen er generell/akademisk eller av mer yrkesrettet karakter, og dimensjonen brukes for utdanninger på videregående skolenivå og for utdanninger som er påbygging til videregående skolenivå. Også denne dimensjonen kan brukes til å gruppere utdanninger etter hvor yrkesrettede de er, men kvaliteten er muligens ikke god nok.

Kodeliste

1= "General". Utdanningen er ikke ment å skulle forberede kandidatene for en spesiell yrkesgruppe, bransje eller for opptak til videre yrkesprogram eller teknisk utdanningsprogram. Under 25 prosent av det faglige innholdet skal være yrkesrettet eller ha et teknisk innhold.

2= "Pre-vocational". Utdanningen er i hovedsak innrettet mot å forberede kandidaten til videre yrkesutdanning eller teknisk utdanning. Fullføring av denne form for utdanning leder ikke til et yrke og gir ikke teknisk kompetanse som er arbeidsmarkedsrelevant. Minst 25 prosent av det faglige innholdet må være yrkesrettet eller av teknisk karakter. Mye av utdanningens innhold er av allmennfaglig karakter.

3= "Vocational". Yrkesutdanning. Fullføring av denne form for utdanning gir en arbeidsmarkedsrelevant yrkeskompetanse innen et bestemt yrke.

I Norge brukes kun kodene 1 og 3.

Klassetrinn (fullført, igangværende, BHU) (GR, VG og UH)

Hver utdanningskode har sitt klassetrinn eller klassetrinnsintervall.

Klassetrinn 1-10: Utdanninger på grunnskolenivå

Klassetrinn 11-13: Utdanninger på videregående skolenivå

Klassetrinn 14-16: Utdanninger på påbygging til videregående skolenivå

Klassetrinn 14-19: Utdanninger på universitets- og høgskolenivå

Klassetrinn 20-22: Utdanninger på forskernivå

For mer detaljert informasjon om klassetrinn vises det til NUS2000.

Heltid/deltid (fullført, igangværende) (GR, VG, UH)

Denne variabelen deler fullførte utdanninger og igangværende utdanninger i heltidsutdanninger eller deltidsutdanninger. Alle grunnskoleutdanninger har heltid som verdi på variabelen. Utdanninger på videregående skolenivå og på påbygging til videregående skolenivå blir definert som heltid eller deltid etter hva slags undervisningsprogram som er blitt fulgt eller følges, og kvaliteten på variabelen er god. Det samme gjelder i hovedsak utdanninger som blir tatt ved en høgskole. Det er verre med universitetsutdanningene. Her blir heltid og deltid definert på bakgrunn av opplysninger fra studentene om

forventet studieprogresjon i semesteret. Derfor må det nødvendigvis bli en noe mer tilfeldig gruppering av universitetsstudentene på heltid og deltid.

Kodeliste

1= Heltid
2= Deltid

Sluttdato (fullført) (GR, VG og UH)

Dette er den registrerte sluttdatoen for utdanningsaktiviteten.

Studieretning (fullført, igangværende) (VG)

Det var 13 studieretninger i videregående skoler fram til 2000. Fra og med høsten 2000 er det kommet til tre nye; studieretning for salg og service, studieretning for media og kommunikasjon og Teknisk Fagskole. For massen i OUA-prosjektet for årene 1999 og 2000 er det de 13 studieretninger som gjelder.

Kodeliste

Studieretninger som gir generell studiekompetanse

21= Allmenne, økonomiske og administrative fag
22= Musikk, dans og drama
23= Idrettsfag

Studieretninger som gir yrkeskompetanse

31= Helse- og sosialfag
32= Naturbruk
33= Formgivingsfag
34= Hotell- og næringsmiddelfag
35= Byggfag
36= Tekniske byggfag
37= Elektrofag
38= Mekaniske fag
39= Kjemi- og prosessfag
40= Trearbeiderfag
99= § 20-kurs, alle studieretninger

Kurstrinn (fullført, igangværende) (VG)

Kurstrinnskode gir oversikt over de ulike kurstrinn på videregående skolenivå og Teknisk Fagskole.

Kodeliste

A= Ettårig grunnkurs
H= VK I
I= Særløp
K= To- eller treårige kurs (ikke GK over to år)
P= VK II/bedriftsopplæring
T= VK III
U= Teknisk Fagskole
Z= §20-kurs

Kompetansekode (fullført, igangværende) (VG)

Kompetansekoden gir oversikt over studie- og yrkeskompetanse i VK II og i VK III. I videregående utdanning skiller det mellom utdanninger som er yrkesfaglige og utdanninger som er studie-

forberedende. I de studieforberedende utdanningene legges det mest vekt på teoretisk kunnskap, og de fører fram til studiekompetanse, mens det i de yrkesforberedende utdanningene legges mest vekt på praktisk yrkeskunnskap, og de fører fram til fagbrev eller svennebrev i et yrkesfag. Det er nå imidlertid også mulig å få studiekompetanse selv om man har tatt en yrkesfaglig videregående utdanning. Det kreves da et visst minimum av kompetanse i allmennfag. For studieretningene som gir yrkeskompetanse finnes det alternative måter å bygge opp utdanningen på. Viktige hovedskiller er om utdanningen gir fag- eller svennebrev og om opplæringen i VK II foregår på skole eller i bedrift.

Kodeliste

- 1= VK II gir generell studiekompetanse.
- 2= VK II gir yrkeskompetanse uten svennebrev eller fagbrev, og VK II foregår i bedrift.
- 3= VK II gir yrkeskompetanse uten svennebrev eller fagbrev.
- 4= VK II gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev, men VK II foregår i skole før læretid i bedrift.
- 5= VK III gir yrkeskompetanse med svennebrev eller fagbrev, men VK II foregår i skole før læretid i bedrift.

Universitets- og høyskolegruppering (fullført, igangværende, BHU) (UH)

Denne variabelen brukes til å gruppere alle universitets- og høyskoleutdanninger i NUS2000. Dette er en forholdsvis grov inndeling av universitets- og høyskoleutdanningene.

Kodeliste

Laveregradsutdanninger, utdanningsnivå 6

- 01= Forberedende prøver
- 02= Lavere nivå's utdanning
- 03= Andre ettårige studier, grunnutdanning
- 04= Høyskolekandidat, toårig
- 05= Ingeniørutdanning, toårig grunnutdanning
- 06= Andre toårige studier, grunnutdanning
- 07= Høyskolekandidat, treårig
- 08= Allmennlærer, grunnutdanning
- 09= Førskolelærer, grunnutdanning
- 10= Yrkesfaglærer, grunnutdanning
- 11= Ingeniørutdanning, treårig grunnutdanning
- 12= Sykepleierutdanning, grunnutdanning
- 13= Helsefagutdanning, 3-4 år grunnutdanning, ikke sykepleier
- 14= Høyskolekandidat, fireårig
- 15= Etatsutdanninger
- 16= Andre tre- og fireårige grunnutdanninger (ikke høyskolekandidat)
- 17= Cand.mag.-utdanning
- 18= Videreutdanninger i ledelse/organisasjon/administrasjon/økonomi
- 19= Videreutdanning for ingeniører
- 20= Videreutdanning for sykepleiere
- 21= Videreutdanning for annet helsepersonell enn sykepleiere
- 22= Annen videreutdanning, til og med to år
- 23= Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)
- 24= Siviløkonomutdanning

Høyeregradsutdanninger, utdanningsnivå 7

- 31= Høyere nivå's utdanning
- 32= Cand.philol.-utdanning

- 33= Cand.polit.-utdanning
- 34= Cand.scient./Cand.real.-utdanning
- 35= Cand.jur.-utdanning
- 36= Cand.med.-utdanning
- 37= Cand.agric.-utdanning
- 38= Cand.musicae.-utdanning
- 39= Cand.theol.-utdanning
- 40= Cand.san.-utdanning
- 41= Cand.oecon.-utdanning
- 42= Cand.psychol.-utdanning
- 43= Cand.sociol.-utdanning
- 44= Cand.sosion.-utdanning
- 45= Cand.act.-utdanning
- 46= Cand.techn.-utdanning
- 47= Cand.pharm.-utdanning
- 48= Cand.med.vet.-utdanning
- 49= Cand.merc.-utdanning
- 50= Cand.odont.-utdanning
- 51= Cand.ed-./cand.paed./cand.paed.spec.-utdanning
- 52= Hovedfagskandidat
- 53= Magisterutdanning
- 54= Siviløkonomutdanning, CEMS-master
- 55= Sivilingeniørutdanning
- 56= Master of Science
- 57= Master of Philosophy
- 58= Master of Arts
- 59= Master of International Business
- 60= Master of Business Administration
- 61= Master of Management
- 62= Master of Technology Management
- 63= Mastergrader ved statlige høyskoler
- 64= Etatsutdanninger
- 65= Annen utdanning på nivå 7, ikke videreutdanning/påbygging
- 66= Videreutdanning/påbygging, inntil to år
- 67= Spesialistutdanning for leger

Forskerutdanninger, utdanningsnivå 8

- 81= Dr.philos.
- 82= Dr.polit.
- 83= Dr.scient.
- 84= Dr.juris./Dr.legis.
- 85= Dr.med.
- 86= Dr.theol.
- 87= Dr.techn.
- 88= Dr.odont.
- 89= Dr.med.vet.
- 90= Dr.agric.
- 91= Dr.oecon.
- 92= Dr.ing.
- 93= Dr.art
- 94= Dr.psychol.
- 95= Andre forskerutdanninger (lisensiater)

Kodetype (fullført, igangværende) (VG og UH)

Denne variabelen sier om vi har å gjøre med en såkalt samlekode eller enkeltfagskode i NUS2000. Samlekodene omfatter en rekke ulike utdanninger.

Kodeliste:

- 1= Samlekode
- 2= Enkeltfagskode

Utfall omkodet (fullført) (GR, VG og UH)

Utfallsvariabelen deler de fullførte utdanningene i gruppene bestått og ikke bestått eller avbrutt i løpet av studieåret (0110 år t-1 - 3009 år t).

Kodeliste:

- 2= Ikke bestått eller avbrudd
- 8= Bestått

Recordtype (fullført) (UH)

Variabelen sier hvilken type utdanning som er fullført.

Kodeliste

- 3= Kortere kurs/deleksamener
- 4= Fullført en grad/kvalifikasjon

Fullførte utdanninger på et lavere nivå enn universitets- og høgskolenivå skal ha blank i recordtype.

Gruppering av skoleslag (fullført, igangværende) (VG og UH)

Kodeliste

- 100= Grunnskoler
- 211= Videregående skoler
- 212= Lærlinger
- 220= Annen videregående utdanning
- 311= Statlige høyskoler
- 312= Militære høyskoler
- 313= Andre høyskoler
- 399= Høyskoler
- 400= Universiteter og vitenskapelige høyskoler
- 510= Folkehøyskoler
- 520= Arbeidsmarkedskurs
- 610= Videregående utdanning i utlandet
- 620= Høyere utdanning

Skolekommune (fullført, igangværende, BHU) (GR, VG, UH)

Kommunen hvor skolen/lærestedet har sin adresse. 4-sifret kommunenummer.

Fullføringsland (fullført, BHU) (GR, VG, UH)

Landet hvor utdanningen er registrert fullført. Norge har landkode 000. På BHU-filen vil denne koden være koden til landet hvor den høyeste fullførte utdanningen er oppnådd.

SN94-kode (fullført, igangværende) (GR, VG, UH)

Hver fullførte utdanning har en 6-sifret næringskode. Se Standard for næringsgruppering (SN94).

Eierforhold (fullført, igangværende) (GR, VG, UH)

Denne variabelen angir skolens/lærestedets eierforhold.

Kodeliste

1= Stat
2= Kommune/fylkeskommune
3= Privat

Organisasjonsnummer (fullført, igangværende, BHU) (GR, VG, UH)

Hvert lærested/hver skole har et 9- sifret organisasjonsnummer.

Pedagogisk seminar (BHU) (UH)

Dette er et eget felt på BHU-filen som sier om personen har fullført pedagogisk seminar i tillegg til sin høyeste fullførte utdanning.

Kodeliste

Blank= Nei
1= Ja

Spesiell kode

999= Uoppgitt

Fullføringstidspunkt (BHU) (GR, VG, UH)

Fullføringsår, måned og dag for den registrerte høyeste fullførte utdanningen.

Hovedgruppevariabel (BHU) (GR, VG, UH)

Denne variabelen sier hvilket utdanningsnivå den høyeste fullførte utdanningen er på.

Kodeliste

0= Ingen utdanning
1= Obligatorisk utdanning (utdanningsnivå 1-2)
2= Mellomutdanning (utdanningsnivå 3-5)
3= Universitets- og høgskoleutdanning (utdanningsnivå 6-8)
9= Uoppgitt

Kode for om den registrerte fullførte utdanningen i mai/juni er personens høyeste fullførte utdanning eller ikke (BHU) (GR, VG, UH)

For å kontrollere om utdanningen som er fullført i mai eller i juni er personens høyeste fullførte eller ikke, har vi laget en avledet variabel.

På den ene OUA- årgangsfilen er alle utdanninger og deksamener som er registrert fullført (både bestått og ikke-bestått) på alle nivåer med i massen, men uten dubletter. På grunnskolenivå og på videregående skolenivå er det ikke noe problem å bruke BHU som kontroll på om utdanningen er den høyeste fullførte eller ikke, men vi må være bevisst seleksjonen på utfallskoden. På universitets- og høgskolenivå er det verre. Her vil vi få registrert mange emneksamener som ikke vil inngå i BHU før de er aggregert til henholdsvis en 20- vekttallsgruppe eller en 10- vekttallsgruppe (videre- og etterutdanning). Ved å kontrollere mot BHU-filen om den fullførte utdanningen er personens høyeste fullførte eller ikke, vil vi derfor få en god del fullførte utdanninger i mai/juni som er på et høyere nivå/ klassetrinn enn høyeste registrerte fullførte utdanning i BHU. Dette gjelder ikke minst nå de første årene med de nye oppjusteringsprosedyrene i BHU. Etter noen år med registrering av oppnådde vekttall vil flere av de som er i høyere utdanning i dag nå henholdsvis 20- og 10- vekttallsgrupper. Derfor vil andelen som får et høyere nivå/klasse-trinn på den fullførte utdanningen i OUA-massen enn på BHU-filen bli noe redusert etter hvert. På universitets- og høgskolenivå blir det derfor for denne filversjonen av liten verdi å bruke BHU som kontroll for om utdanningen er personens høyeste fullførte eller ikke.

Den andre filversjonen er identisk med den første på grunnskolenivå og på videregående skolenivå, og på påbygging til videregående skolenivå, dvs. at f.eks. også fullførte GK og VKI er med på disse filene. Det er imidlertid store forskjeller på universitets- og høgskolenivå/forskernivå. På denne filversjonen er det bare universitets- og høgskoleutdanninger med grad-kode som er med, forskerutdanninger samt ulike former for videreutdanninger. Utdanninger med grad-koder er fullførte profesjonsutdanninger, fullførte lavere og høyere universitetsgrader samt høgskolekandidater av ulik kategori. Massen på disse filene gir et bedre uttrykk for hva som er fullførte utdanninger reelt sett da vi her ikke har med deleksamener og emneeksamener bortsett fra deleksamener på videreutdanninger. Når vi bruker denne filversjonen er det derfor mer meningsfullt og har større interesse å kontrollere mot BHU-filen på universitets- og høgskolenivå om den fullførte utdanningen er personens høyeste fullførte utdanning eller ikke.

Uansett hvilken filversjon vi benytter og uansett om vi selekterer på utfallskode 2 eller på utfallskode 8 er det den samme kodelista som gjelder.

Ved alle utdanningsnivåkontroller mot BHU er det viktig å presisere hvilke utfallskoder det selekteres på.

Kodeliste

A=Utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen i mai eller i juni i år t er identisk med utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen på BHU-filen 1/10 i år t og på det samme klassetrinn.

B= Utdanningskoden for den fullførte utdanningen i mai eller i juni i år t er identisk med utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen på BHU-filen 1/10 i år t, men på et høyere klassetrinn.

C= Utdanningskoden for den fullførte utdanningen i mai eller i juni i år t er identisk med utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen på BHU-filen 1/10 i år t, men på et lavere klassetrinn.

D= Utdanningskoden for den fullførte utdanningen i mai eller i juni er ikke identisk med utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen på BHU-filen 1/10 i år t og er på samme nivå eller klassetrinn.

E= Utdanningskoden for den fullførte utdanningen i mai eller i juni er ikke identisk med utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen på BHU-filen 1/10 i år t og er på et høyere nivå eller klassetrinn.

F= Utdanningskoden for den fullførte utdanningen i mai eller i juni er ikke identisk med utdanningskoden for den høyeste fullførte utdanningen på BHU-filen 1/10 i år t og er på et lavere nivå eller klassetrinn.

3.3.3. Variabler på filen med utenlandsstudenter

Studieland

Studieland for studentens lærested.

Kodeliste

Vanlige landkoder benyttes.

Utdanningens art

6-sifret utdanningskode. NUS2000.

Status "utenlandsstudent"

Denne statusen fastsettes på grunnlag av variablene på Lånekassefilen. Så å si alle disse vil ha overordnet status "annet" i SFP.

3.3.4. Statusvariabler fra System For Persondata (SFP)

De variablene som inngår i OUA-prosjektet om arbeidsforhold, ledighetsforhold, sykmelding, pensjoner og attføring hentes fra System For Persondata (SFP), tidligere kalt Personregnskapet.

"Status" brukes som fellesbetegnelse på både aktivitet og ytelse. En aktivitet er f.eks. det å være lønns-taker eller på et arbeidsmarkedstiltak, mens uførepensjon og sosialhjelp kan være eksempler på ytelse.

Alle statusvariablene som bestemmer statuser ½ år, 1½ år og 2½ år etter tidspunkt for fullført utdanning og som er aktuelle i OUA-prosjektet, finner vi i SFP. Variablene som brukes i prosjektet for årgangene 1999 og 2000 er i hovedsak de samme som ble brukt i prosjektet for årgangene 1993-1998. Det er imidlertid en del nye koder og grupperinger av verdier på enkelte av variablene. Det redegjøres her litt mer for noen av variablene.

Opplysninger om arbeidsforhold:

Aktivt arbeidsforhold per november

Denne variabelen hentes fra Arbeidstakerregistret, dvs. den endelige årsfilen for henholdsvis 1999 og 2000. Uttakstidspunktet for 2000- filen var uke 43/2001.

Jfr \$ ARBTAKER/endeligaarsfil/mndtypeaar/g2000

Kodeliste

1= Aktivt arbeidsforhold per november

Blank= Ikke registrert med arbeidstakerforhold i november

Næring (NACE)

Hele næringskoden som er 6-sifret, inngår her. Variabelen gjelder bare for arbeidstakere og for selvstendige som også har et arbeidstakerforhold.

Denne variabelen koples på fra Enhetsregisteret.

Jfr \$ ARBTAKER/endeligaarsfil/mndtypeaar/g2000. Det vises også til Standard for næringsgruppering (SN94).

Arbeidsstedskommune

Variabelen hentes fra \$ ARBTAKER/endeligaarsfil/mndtypeaarg/g2000. Variabelen koples på fra Enhetsregisteret.

Forventet arbeidstid per uke

Denne variabelen koples på fra \$ ARBTAKER/endeligaarsfil/mndtypeaarg/g2000

Kodeliste

1= 4-19,9 timer

2= 20-29,9 timer

3= Over 29,9 timer

Registreringsdato, Start

Variabelen hentes fra \$ARBTAKEr/endeligaarsfil/mndtypeaarg/g2000. Variabelen er omkodet til ansettelsesdato for personer i rederier for maritime arbeidsforhold.

Registreringsdato, Stopp

Denne variabelen hentes også fra \$ARBTAKEr/endeligaarsfil/mndtypeaarg/g2000. Variabelen er omkodet til sluttdato for personer i rederier for maritime arbeidsforhold.

Opplysninger om ledighetsforhold***Aktivt ledighetsforhold i november***

Alle som får "1" i kode på situasjonsuttaket fra SOFA-søkerregisteret ved utgangen av november. Det gjelder både helt ledige, de som er på tiltak eller de som bare søker jobb.

Arbeidssøkerstatus

Variabelen hentes fra \$SOFA/arkiv/sofamnd/g2000m11.

Tiltakskode

Variabelen hentes fra \$SOFA/arkiv/sofamnd/g2000m11.

Opplysninger om igangværende utdanning***Statuskode, utdanning***

Statuskode "utdanning" i SFP.

Kodeliste

1= Under utdanning per november (inkl. uoppgitt dato)

0= Ikke under utdanning per november (bare ved oppgitt i datofeltene)

NB! Registreringsdato for igangværende utdanning i høstsemesteret er egentlig 0110. I realiteten vil registreringsdatoen avvike en del fra dette ved mange læresteder.

For øvrig hentes alle variabler ang. igangværende utdanning direkte fra utdanningsfilene.

Opplysninger om sykmeldinger og personer***Aktivt sykeforhold i november***

For variabelen "syk" er det fire koder.

Kodeliste

1= Aktivt langtidssykeforhold

2= Ikke-aktivt langtidssykeforhold

3= Aktivt kortidssykeforhold

4= Ikke-aktivt kortidssykeforhold

Mens referansedagen var 7. november for 1999-filen, var det den 28. november for 2000-filen.

Generelt er denne referansedagen tirsdag før den siste onsdag i måneden, noe som også gjelder for flere av variablene i SFP.

Langtidssykeforhold defineres som sykeforhold med varighet av minst 56 dager.

For mer detaljert informasjon om denne variabelen og om endringer fra 1999 til 2000 vises det til spesifikasjonen FILBES92.DOC, KLu

Når det velges mellom dubletter, velges recorder etter følgende prioritering:

1. Aktive per november
2. Langtidsforhold
3. Hvis flere forhold, velges det med siste dato

Opplysninger om langtidsytelser fra folketrygden (alders- og uførepensjonister)

Disse dataene hentes fra Seksjon for leveårsstatistikk.

Pensjonens art

Uføretidspunkt

Uføregrad

Pensjon i kr.

Variabelen er utregnet på grunnlag av G-beløp som justeres årlig og en spesiell faktor.

Faktoren = $gpfak + stfak + tpfak + vtmsfak$

Opplysninger om attføring

Dataene hentes fra Seksjon for leveårsstatistikk. For mer detaljert informasjon om disse dataene vises til spesifikasjonen FILBES92.DOC, Mlu, 10.10.1995.

Attføringsstatus

Kodeliste

1= Attføringstiltak (aktiv, fra SOFA-søkerregister)

2= Annen attføring (medisinsk attføring, her kalt passiv attføring)

3= Både (1) og (2) (=aktiv)

Gruppe (type attføring)

Uføregrad for attføringsforhold

Aktivt attføringsforhold

Opplysninger om etterlatepensjonister

Disse dataene kommer fra Seksjon for leveårsstatistikk

Type etterlatepensjon

Kodeliste

3= Ektefelle

4= Annen

5= Barn

Uføretidspunkt for etterlatepensjon

Her er det nesten bare verdien "oppgitt" i dataene.

Etterlattepensjon i kroner

Variabelen blir utregnet på grunnlag av G-beløp som justeres årlig og en faktor.

Faktoren = gpfak+stfak+tpfak+vtsmfak.

Aktivt etterlattepensjonsforhold i november

Alle med pstat 3-5 regnes som aktive og får koden 1.

Opplysninger om overgangsstønad for enslige forsørgere

Disse dataene hentes også fra Seksjon for levekårsstatistikk

Overgangsstønad, månedlig

Overgangsstønad, aktivt

Viktigste kilde til livsopphold

Bidragssum mottatt i året

Lånesum mottatt i året

Mottatt sosialhjelp i november

Det er her kun opplysninger om de som får sosialhjelp i november.

Viktigste status

Viktigste status i november

Denne variabelen bestemmer den overordnede status i arbeidsmarkedet i november. Disse statusene er egentlig aggregater av underordnede statuser. Det er 15 hovedstatuser. Gruppering etter status blir bestemt på bakgrunn av hvilke registre personen er aktiv i i november. Hvis en person er registrert som aktiv i minst ett register i november (en referansedato), grupperes personen som aktiv i statusen. Hvis f.eks. en person er registrert som aktiv i Arbeidstakerregisteret, blir personen klassifisert som lønnstaker. Alle personer i aldersgruppen 16-74 år blir plassert på en av de 15 hovedstatusene. Det er viktig å understreke at hver person plasseres på kun en hovedstatus. De 15 hovedstatuser som gjelder i SFP er rangert som følger:

Personene er (på):

- *Sysselsettingstiltak/attføringstiltak/opplæringstiltak
- *Lønnstaker
- *Selvstendig næringsdrivende
- *Helt arbeidsledig
- *Langtidssykmeldt
- *Under ordinær utdanning
- *Uførepensjon
- *Annen attføring (medisinsk)
- *Alderspensjon
- *Etterlattepensjon
- *Enslige forsørgere
- *Sosialhjelpsmottaker
- *Annet

I SFP blir opplysninger fra flere administrative registre satt sammen og koordinert. Når hver person kun skal ha en hovedstatus, støter vi på problemer ved fastsettingen av disse stater.

Viktigst er at personer er registrert i to eller flere registre samtidig. Noen av statuskombinasjonene kan være lovlige, noen ulovlige. Den sistnevnte kategorien skyldes gjerne feil i registrene. En lovlig kombinasjon kan f.eks. være en kombinasjon av "lønnstaker" og "i utdanning". Et annet forhold er at praksisen med dateringer i registrene er ulik. Noen registre har eksakte tidsangivelser som f.eks. på et arbeidsforholds start- og stoppdato i Arbeidstakerregisteret, mens andre som Likningsregisteret ikke har det. Dette gjør det vanskeligere å fastsette stater per en dato i november.

Det er utviklet en metode for å plassere folk som er registrert i flere stater samtidig, i en hovedstatus. Hovedgruppestatusen avhenger av hvordan statusene er gruppert i forhold til hverandre. Personer plasseres også i understater.

En person som f.eks. er registrert som "aktiv arbeidstaker" i Arbeidstakerregisteret og samtidig som "sosialhjelpsmottaker" klassifiseres som "lønnstaker" fordi statusen "lønnstaker" i SFP rangeres foran statusen "sosialhjelpsmottaker".

Litt mer om definisjoner av noen av statusgruppene:

*Sysselsettingstiltak/attføring/opplæringstiltak

Dette er personer på sysselsettings- eller attføringstiltak ved utgangen av oktober. Kilden er Aetats SOFA-søkerregister.

*Lønnstaker

En lønnstaker er definert som en person som er registrert med et aktivt arbeidsforhold på en gitt dato (tirsdag før siste onsdag i måneden) i november i Arbeidstakerregisteret som Rikstrygdeverket har ansvaret for.

*Selvstendig næringsdrivende

En selvstendig næringsdrivende er definert som en person som har pensjonsgivende inntekt som næringsdrivende. Inntekten til vedkommende må være over en gitt beløpsgrense. Opplysningene finnes i Ligningsregisteret som Skattedirektoratet er ansvarlig for.

*Helt arbeidsledig

Opplysninger om personer som er registrert helt arbeidsledige, hentes fra Aetats SOFA-søkerregister.

*Sosialhjelp

Opplysninger om sosialhjelp er hentet fra SSBs register over personer som mottar sosialhjelp i november. Både bidrag og lån inngår her.

*Etterlatte, sykmeldte, uføretrygdede, attføringsmottakere på medisinsk grunnlag, alderspensjonister, etterlattepensjonister og enslige forsørgere

For alle disse gruppene blir opplysningene hentet fra Rikstrygdeverkets registre for kortids- og langtidsytelser.

*I utdanning

For å bestemme status "utdanning" i SFP brukes data om utdanning som er hentet fra den ordinære filen med igangværende utdanning ved Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk. Øvrige utdanningsvariabler hentes direkte fra filene som er tilrettelagt for NUDB. Se kap. 3.3.2. Det må igjen understrekes at tellingsdatoen for elever og studenter er per 0110, så den avviker noe fra tellingsdatoene for de andre statusvariablene som er i november. Personer som tar utdanninger i utlandet, inngår ikke i dataene.

**Annet*

Dette er en restgruppe i SFP. Personer som ikke er å finne i noen av grunnlagsregistrene for SFP, plasseres i denne gruppa. Det kan være hjemmeværende, personer som lever av kapitalinntekt, personer som er i ikke-registrert arbeid (korttidsarbeid, svart arbeid), studenter i utlandet, vernepliktige og sivilarbeidere.

Et hovedproblem ved registrering av statuser er at utenlandsstudentene kommer inn under statusen "annet" i SFP. Det skyldes at disse studentene fram til år 2000 ikke er en del av massen på filene med igangværende utdanning som blir brukt i SFP og som er grunnlaget for fastsetting av hovedstatuser. Dette er beklagelig da tallet på utenlandsstudenter er økende. En del personer som heller burde ha bli klassifisert som "i utdanning" blir derfor klassifisert som "annet". Dataene om utenlandsstudentene som SSB henter inn fra Lånekassen, har foreløpig ikke vært av en slik kvalitet at de har kunnet integreres på SSBs filer med igangværende utdanninger (dette er nå endret). Så å si alle utenlandsstudentene er Lånekassens kunder. Vi har imidlertid laget en tilleggsstatus på bakgrunn av de Lånekassedaene som foreligger. Se kap. 3.3.2.

Det er utviklet en spesiell metode for plassering av personer i statuser.

Trinn 1

Det første som blir gjort er å kutte ut en av tilstandene «lønnstaker» og «helt arbeidsledig» for personer som er registrert med kombinasjoner der begge disse statusene inngår. Da er det en situasjon med et ledighets- og arbeidstakerforhold som overlapper hverandre. Siden dette er en ulovlig kombinasjon, beholdes kun en av disse statusene. Dette gjør vi ved å undersøke startdato for henholdsvis arbeidstakerforholdet og ledighetsforholdet.

*Hvis arbeidstakerforholdet starter etter ledighetsforholdet, velges status "lønnstaker".

*Hvis arbeidstakerforholdet starter før ledighetsforholdet, velges status "helt arbeidsledig".

Trinn 2

Neste trinn går ut på å utelate andre ulovlige kombinasjoner. Vi kan f.eks. anta at vi har en kombinasjon bestående av statusene "lønnstaker/ufør/sykmeldt". Av denne trippelkombinasjonen kan vi danne følgende dobbeltkombinasjoner:

- lønnstaker/ufør
- lønnstaker/sykmeldt
- ufør/sykmeldt

Kombinasjonen "ufør/sykmeldt" er ulovlig, og derfor utelates denne. Dermed sitter vi igjen med kombinasjonene "lønnstaker/ufør" og "lønnstaker/sykmeldt".

Trinn 3

Neste trinn blir å velge om personen skal grupperes i undergruppe under hovedgruppen "lønnstaker" som "ufør" eller "sykmeldt".

For å avgjøre dette er de forskjellige tilstandene ovenfor rangert i forhold til hverandre. Internasjonale anbefalinger blir fulgt. Statuser innenfor arbeidsstyrken (sysselsetting, arbeidsledighet, tiltak) prioriteres fremfor andre statuser. Siden tilstanden "sykmeldt" er rangert foran tilstanden "ufør", velger vi å beholde kombinasjonen "lønnstaker/sykmeldt" og grupperer personen som undergruppe "sykmeldt" under hovedgruppen "lønnstaker".

- lønnstaker (hovedgruppe)
- sykmeldt (undergruppe)

Kodeliste for statuser

FOR ALLE SOM ER I ARBEIDSSTYRKEN

01 LØNNSTAKER

01H	heltid	
01HK		kun heltid
01H7		sykmeldt
01H10		annen attføring
01H9		ufør
01H8		ordinær utdanning
01HA		annen
01D	deltid	
01DK		kun deltid
01D7		sykmeldt
01D8		ordinær utdanning
01D10		annen attføring
01D9		ufør
01D11		alderspensjonist
01DA		annen
01U	oppgitt arb.tid	

02 SELVSTENDIG

02K	kun selvstendig	
027	sykmeldt	
028	ordinær utdanning	
0210	annen attføring	
029	ufør	
0211	alderspensjonist	
02A	annet	

03 SYSSELSETTINGSTILTAK

03K	kun sysselsettingstiltak	
037	sykmeldt	
039	ufør	
03A	annet	

05 ATTFØRINGSTILTAK

05K	kun attføringstiltak	
059	ufør	
058	ordinær utdanning	
05A	annet	

06 HELT LEDIG

06DP	ledig med dagpenger	
06DPK	kun ledig med dagpenger	
06DP7	sykmeldt	
06DPA	annet	
06ID	ledig uten dagpenger	
06IDK	kun ledig uten dagpenger	

06ID7 sykmeldt
06ID8 ordinær utdanning
06IDA annet

07 SYKMELDT
07K kun sykmeldt
07A annet

FOR ALLE SOM ER UTENFOR ARBEIDSSTYRKEN

08 UNDER UTDANNING
084 opplæringstiltak
084K kun opplæringstiltak
084A annet
088 ordinær utdanning
088K kun ordinær utdanning
0889 ufør
08810 annen attføring
088A annet

09 UFØREPENSJON
09K kun ufør
09A annet

10 ANNEN ATTFØRING
10K kun annen attføring
10A annet

11 ALDERSPENSJON
11K kun alderspensjon
11A annet

12A ETTERLATTE

12B ENSLIG FORSØRGER

12C KUN SOSIALHJELP

12K ANNET

3.3.5. Variabler hentet fra Befolkningsstatistikksystemet (BESYS)

Personstatusvariablene og innvandringsopplysningsvariablene hentes fra Befolkningsstatistikksystemet (BESYS). En variabel hentes også fra Flyktningefilen. Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk kople disse variablene på Arbeidstakerregisteret. Dette registeret benyttes i OUA-prosjektet. Datagrunnlaget for BESYS er for en stor del det sentrale folkeregisteret (DSF). Alle personstatusvariablene koples på både for tidspunktet for fullført utdanning og for tidspunktene for registrering av status. Vi bruker utgangen av mai som tidspunktet for fullført utdanning og utgangen av november som tidspunktet for registrering av statuser.

Personstatusvariabler

Statsborgerskap

For å få norsk statsborgerskap må man ha bodd i Norge i sju år. For personer med nordisk statsborgerskap er botiden fire år. Statsborgerskap per gitt dato i mai og november.

Kodeliste

Ordinær 3-sifret landkode.

Personens registerstatus i mai/november

Variabelen sier om en person er bosatt, utflyttet, utvandret osv.

Kodeliste

0= Skattepliktig

1= Bosatt

2= Utflyttet

3= Utvandret

4= Forsvunnet

5= Død

6= Utgått FNR

7= Fødselsregisteret

8= Annulert tilgang

9= Uregistrert person

Registreringsdato for personens status i mai og november

År-mnd.-dato.

Bostedskommune i mai/november

Bostedskommune er den kommunen hvor personen er registrert bosatt i følge folkeregisteret.

Fra og med 1. november 2001 er det blitt gjort en viktig endring angående registrering av bosted for studenter. Etter de nye bestemmelsene kan studentene selv velge om de vil være folkeregistrert i hjemkommunen eller på studiestedet. Tidligere var hovedregelen at studenter ikke skulle melde flytting til folkeregisteret. I et rundskriv fra Sentralkontoret for folkeregisteret (Skattedirektoratet) heter det:

Alle som oppholder seg i en kommune for å få undervisning, kan velge om de skal:

*Registreres på nytt bosted ved studiestedet

*Opprettholde registreringen på samme bosted som før utdanningen ble påbegynt (tidligere bosted) dersom de fortsatt har tilknytning til dette

*Registreres i foreldrehjem

*Registreres i felles hjem med ektefelle eller barn

*Registreres i en bolig som erstatter tidligere bosted, så fremt disse boliger ligger i samme kommune

Som tilknytning til tidligere bosted regnes bl.a. foreldrehjem, eiendomsrett til bolig, leierett til bolig, framleie av bolig.

Den nye regelen gjelder også gifte studenter med barn. Hvis bare den ene av ektefellene er student, gjelder bestemmelsene bare studenten. Studenter som har felles hjem med ektefelle, kan velge å bli bostedsregistrert i den kommunen hjemmet ligger. Gifte studenter behøver ikke velge samme bosted. De kan velge om de skal registreres på nytt bosted som før utdanningen ble påbegynt (tidligere bosted) dersom de fortsatt har tilknytning til dette, registreres i foreldrehjem, eller registreres i en bolig som erstatter tidligere bosted, så fremt disse boliger ligger i samme kommune.

For OUA-prosjektet vil de endrede regler for bostedsregistrering av studenter først få reell betydning for kartlegging av statuser fra november 2002. Endringen kan derfor få en viss betydning for det siste tidspunktet for statusregistrering på 2000-filen.

Så langt det er mulig ønsker vi å ta utgangspunkt i elevenes/studentenes reelle bosted. Vi kan også kombinere variabelen "skolekommune" med variabelen "bostedskommune" selv om heller ikke skolekommunevariabelen kan brukes for å fastslå det reelle bostedet til alle studentene.

Sivilstand i mai/november

Kodeliste

- 1= Gift
- 2= Ugift
- 3= Gift/enkemann
- 4= Skilt
- 5= Separert
- 6= Registrert partner
- 7= Separert partner
- 8= Skilt partner
- 9= Gjenlevende partner

Registreringsdato for ekteskapelig status i mai/november

År, mnd. og dato eller blank.

Antall år registrert bosatt i Norge

Antall år personen har vært registrert bosatt i Norge per utgangen av mai og per utgangen av november.

Personkode

Variabelen sier om en person er enslig, ektefelle/eldste partner osv.

Kodeliste

- 1= Referanseperson (enslig/ektemann/eldste partner)
- 2= Ektefelle/youngste partner
- 3= Barn

Innvandringsopplysninger som er konstante

Fødeland

Fødeland er hovedsakelig mors fødeland ved personens fødsel. Vanlig 3-sifret landkode.

Landgrupperinger: Vestlige og ikke-vestlige land blir benyttet til geografiske og substansielle grupperinger. Med vestlige land menes Norden, Vest-Europa (unntatt Tyrkia), Nord-Amerika og Oseania. Med ikke-vestlige land menes Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia. Tredje verden omfatter de samme land som ikke-vestlige land, ekskl. Øst-Europa.

Første oppholdsdato

Dette skal ordinært være den datoen personen får fødselsnummer.

Innvandringskategori

Denne variabelen hentes fra Flyktningfilen. Innvandringskategori viser til ulike avgrensninger av personer med innvandringsbakgrunn.

Personer med innvandringsbakgrunn omfatter en større gruppe personer enn det som tradisjonelt karakteriseres som innvandrerbefolkningen.

Kodeliste

- A= Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn
- B= Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre
- C= Utenlandsadopterte
- D= Utenlandsfødte med en norskfødt forelder
- E= Norskfødte med en utenlandsfødt forelder
- F= Født i utlandet av norskfødte foreldre
- G= Uoppgitt

Landbakgrunn

Landbakgrunn er eget, ev. mors, ev. fars fødeland. Personer uten innvandringsbakgrunn har kun Norge som landbakgrunn. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfeller født i samme land. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det altså mors fødeland som blir valgt. Vanlige 3-sifret landkode benyttes. For inndeling i vanlige landgrupper se variabelen "fødeland".

Kode for innvandringsgrunn

Koden er 4-sifret og beskriver årsaken til innvandringen. I OUA-prosjektet er det de to første sifrene det er aktuelt å bruke.

Kodeliste på ett- og tosifternivå.

- 7 = Flukt (inkl. familietilknyttede primærflyktninger)
- 8 = Andre grunner

2-sifternivå:

- 71 = Primærflyktning
- 74 = Familietilknyttede til primærflyktninger
- 82 = Arbeid
- 83 = Utdanning
- 84 = Familiegrunner (familietilknytning til andre enn flyktninger)
- 85 = Andre grunner
- 89 = Uoppgitt

Kode for antall år i Norge per utgangen av mai

Denne er en avledet variabel. Den blir beregnet på grunnlag av første registrerte oppholdsdato i Norge.

Kode for landbakgrunn

Denne er den vanlige koden som benyttes ved inndeling i landgrupper.

Kodeliste

- 0 = Norge
- 1 = Europa
- 2 = Afrika
- 3 = Asia
- 4 = Nord- og Mellom-Amerika

5 = Sør-Amerika
6 = Oseania
8 = Statsløse
9 = Uoppgitt

3.4. Oppbyggingen av "Overgang utdanning-arbeid" -filene for 1999 og 2000

All kopling av filer, databearbeiding og ferdigstillingen av OUA- filene for 1999 og 2000 er gjort i forskjellige SAS-programmer. Alle programmer som inngår i OUA-prosjektet, har stamme §ARBUTD.

"Overgang utdanning -arbeid" - filene for 1999 og 2000 er dokumentert i Datadok.

Filidentene for 1999 og for 2000 er som følger:

1999

§ARBUTD/arkiv/g1999

(gjelder både versjon 1 og versjon 2)

2000

§ARBUTD/arkiv/g2000

(gjelder både versjon 1 og versjon 2)

Kodelister som ikke er for omfattende, er lagt inn i Datadok. For øvrig har vi laget kodelister for de viktigste variabler under omtale av de forskjellige variabler i kap. 3.3.

Rekkefølgen på de ulike kategorier av variabler på "Overgang utdanning -arbeid" - filene for 1999 og 2000 er som følger:

1. Variabler fra NUDB -filen med fullførte utdanninger. Dette er massen i prosjektet. Variablene gjelder både filversjon 1 og filversjon 2.

Posisjon 1-66

2. Variabler fra NUDB -filen med befolkningens høyeste utdanning (BHU).

Posisjon 67-94

3. Variabler fra NUDB -filen med igangværende utdanninger.

Posisjon 95-200. Tre årganger (1/10)

4. Variabel for om utdanningen fullført i mai/juni er personens høyeste fullførte utdanning

Posisjon 201

5. Personstatusvariabler fra Befolkningsstatistikksystemet (BESYS)

Posisjon 202-221

6. Statusvariabler fra System for persondata (SFP).

Posisjon 222-499. Tre årganger (november)

7. Personstatusvariabler fra Befolkningsstatistikksystemet (BESYS).

Posisjon 500-599. Ved fullføringstidspunkt og tre årganger (november)

8. Innvandringsvariabler fra Befolkningsstatistikksystemet (BESYS) og Flyktningefilen

Posisjon 600-623.

4. Aktualitet/produksjonstid

Det har vært et forholdsvis omfattende arbeid å endre og utvikle "Overgang utdanning-arbeid-prosjektet" fra årgangene 1993-1998 til årgangene 1999 og 2000. Dette skyldes, som vi har sett, i hovedsak store omlegginger av den individbaserte utdanningsstatistikken. Forberedelser, faglig utvikling, programmering og tilrettelegging av data har derfor vært arbeidskrevende. Det er også blitt brukt mye tid på dokumentasjonsarbeid. Da det nå er etablert nye rutiner for prosjektet, vil det bli brukt langt mindre ressurser til denne type arbeid ved videreføring av prosjektet. Produksjonstiden vil bli redusert.

For årgangene 1999 og 2000 var filene med fullførte utdanninger ferdig i henholdsvis februar 2001 og november 2001. Den sene ferdigstillingen av 1999-filen skyldtes at dette var den første filen som ble ferdigstilt etter omleggingen av den individbaserte utdanningsstatistikken og at det derfor var en del prøving og feiling før denne filen var klar. Filene med igangværende utdanninger og filene med befolkningens høyeste utdanning blir vanligvis ferdigstilt om lag ett år etter tellingstidspunktet.

Alle variabler inkl. statusvariabler i SFP for 2000 var klare i mars 2002. I SFP er det en lang rekke registre som benyttes, og produksjonstiden blir relativt lang. Alle variabler som vi bruker for å fastsette statuser, må i alle fall være klare før det er mulig å benytte SFP i OUA-prosjektet.

Personstatusvariablene og innvandringsvariablene som hentes fra BESYS er uproblematisk rent aktualitetsmessig da bortsett fra variabelen "innvandringsgrunn" som er å finne på Flyktningfilen. Denne variabelen ble for 2000-årgangen først klar i mai år 2002 og måtte koples på en måned etter at resten av OUA- filen var konstruert.

For arbeidet med 1999- og 2000-filen var i og for seg ikke aktualiteten på registrene noe stort problem. Det skyldes spesielt det tidkrevende planleggingsarbeidet og at det derfor tok litt tid før vi gikk i gang med selve produksjonen av OUA-filene. Ved produksjon av nye årganger vil det i første rekke være Ligningsregisteret som er problemet. Det vil imidlertid være mulig å framskynde ferdigstillingen av SFP noe de nærmeste år. og vi kan regne med at første tidspunkt for registrering av statuser vil være klart om lag 1½ år etter tidspunkt for fullført utdanning.

En mulighet vi selvfølgelig også har er å bruke de forskjellige grunnlagsregistre etter hvert som de blir ferdigstilt for SFP. Det vil likevel ikke kunne bli noen fullstendig kartlegging av statuser før alle variabler som danner grunnlaget for statusfastsetting i SFP er klare.

Produksjonstiden til utdanningsfilene vil nå bli redusert. Både filene med fullførte utdanninger, filene med igangværende utdanninger og filene med befolkningens høyeste utdanning skal bli ferdigstilt i august/september de kommende år, dvs. to måneder tidligere enn før. Målsettingen er en ytterligere reduksjon i produksjonstiden. Aktualitetsmessig vil ikke personstatusvariablene og innvandringsvariablene by på noe problem. Alle variablene fra BESYS er klare rett etter tidspunktet for registrering av personstatuser. Det eneste er altså variabelen "innvandringsgrunn" i Flyktningregisteret som må koples på senere.

5. Muligheter for statistikkproduksjon og analyser på grunnlag av "Overgang utdanning-arbeid"-filene for årgangene 1999 og 2000

"Overgang utdanning-arbeid"- filene for 1999 og 2000 gir en rekke muligheter for statistikkproduksjon og analyser. Filene blir ikke helt ferdigstilt før det er koplet på statuser også for 2001 på 1999-filen og for 2001 og 2002 på 2000-filen. Når disse statusene er påkoplet kan vi produsere statistikk og analyser på grunnlag av tre tidspunkter for statusfastsetting på 1999- 2000-filen.

Det er mange variabler på filene. Både utdanningsvariablene som er hentet fra utdanningsfilene, statusvariabelen, de andre variablene i SFP og befolkningsvariablene, inkl. innvandringsvariablene gir store muligheter for relativt omfattende studier. På sikt vil det også være mulig å kople på enda flere variabler på OUA-filene. Det gjelder f.eks. opplysninger om sosial bakgrunn og inntektsdata. Kvaliteten på de filene vi har produsert vil få betydning for om vi skal supplere med flere variabler etter hvert. Dette bør vurderes i sammenheng med utviklingen av forløpsdatabaser (se kap. 6).

Publisering av OUA- statistikk vil i SSB- sammenheng i første rekke skje i form av DS- artikler og i mindre artikler i f.eks. Samfunnspeilet og/eller i Økonomiske analyser. Data fra prosjektet vil også være interessant i forbindelse med ev. utgivelser av publikasjoner i serien "Statistiske analyser" både ved Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk og ved Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk. Statistikken kan publiseres i form av tabeller, figurer og tekstlige framstillinger.

Generelt er det interessant å se på overganger fra utdanning til arbeid i ulike utdanningsgrupper. Da vi bruker 6-sifrede NUS-koder og nå etter hvert vil få tre tidspunkter for studier av statuser, vil vi kunne se hvor raskt personer som fullfører forskjellige typer utdanninger på ulike utdanningsnivåer kommer over i arbeidsmarkedet. Hvis det er ønskelig, kan vi se på overganger for personer som f.eks. fullfører samme type utdanning ved ulike læresteder. Er det forskjeller i overgangsmønstrene? I slike studier vil det også være spesielt interessant å studere ulikheter i overgangsmønstrene mellom menn og kvinner som fullfører samme type utdanning.

Opprinnelig lå det i mandatet til OUA-prosjektet at studier av innvandrernes overgang fra utdanning til arbeid skulle ha en sentral plass. Dette gjelder fortsatt. "Innvandringsvariablene" gir oss mulighet til å sammenligne overgang fra utdanning til arbeid mellom personer med ulikt fødeland, ulik landbakgrunn, statsborgerskap o.l. Her vil variabler som kjønn og alder også stå sentralt. I og med at vi også har laget to fileversjoner for årgangene 1999 og 2000, er mulighetene for analyser også blitt utvidet. Det er svært stor interesse for denne problemstillingen blant politiske myndigheter, interesseorganisasjoner og arbeidsmarkedsmyndigheter. Prosjektet kan gi forskjellige beslutningstakere et bedre beslutningsgrunnlag enn tidligere. Statusdataene i SFP i kombinasjon med utdanningsdata og innvandreropplysninger vil kunne øke vår kunnskap om ulike innvandrersgrupperes integrering på arbeidsmarkedet.

Også bosted vil være en sentral variabel i studier på grunnlag av OUA-statistikk. Vi kan studere overganger mellom utdanning og arbeid i forskjellige kommuner og fylker. Da vi på OUA-filene har bostedsopplysninger både på fullføringstidspunkt og på hvert tidspunkt for registrering av statuser, gir dette oss unike muligheter til å analysere ulike utdanningsgruppers flyttemønstre. Dette kan bl.a. være viktig kunnskap til bruk i regionalpolitikken.

Da også personer som er registrert med utdanninger som ikke er bestått eller som er avbrutt inngår i massen i OUA-prosjektet, er det mulig å kartlegge om disse personene fortsetter i utdanningssystemet eller om de er å finne i andre statuser, f.eks. i lønnsarbeid, på statusregistreringstidspunktene.

Datagrunnlaget i OUA- prosjektet gir oss i det hele tatt unike muligheter til å foreta detaljerte studier av spesielle utdanningsgruppers overganger til arbeidsmarkedet. Som nevnt er det også muligheter til utvidelser ved å kople på enda flere variabler på filene. Dataene er interessante både som utgangspunkt for mer avgrensede studier ved Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk og for mer omfattende studier og analyser i forskningsmiljøer. OUA- dataene kan selvfølgelig sammenstilles med andre data. Ikke minst kan det være av interesse å kombinere data fra SSBs OUA- prosjekt med data fra Norsk institutt for studier av forskning og utdannings (NIFU) undersøkelser av universitets- og høgskoleutdannedes overgang fra utdanningssystemet til arbeidsmarkedet. Sammen med prognoser for behovet for ulike typer fagutdannet arbeidskraft, vil resultater på grunnlag av studier av disse prosjektene ikke minst kunne ha stor betydning for dimensjoneringen av utdanninger både på videregående skolenivå og på universitets- og høgskolenivå.

Et litt annet perspektiv er livslang læring- perspektivet. Det er ikke bare studier av personers overganger fra utdanning til arbeidsmarkedet som er av interesse selv om det er det som er problemstillingen i OUA-prosjektet. Det vil også være spennende å studere vandringer den motsatte veien. Hvem er det som vandrer tilbake til utdanningssystemet igjen (heltid eller deltid) etter å ha vært noen år ute i arbeidslivet? Hvis vi utvider tidshorizonten for prosjektet ytterligere ved å følge massen et gitt år flere år etter fullført utdanning, vil også OUA-prosjektet delvis kunne bli et datagrunnlag for studier av overganger fra arbeid til utdanning. Prosjektet kan muligens utvides til å bli en del av SSBs forløpsdatabasesystem hvor NUDB og FD-trygd er sentrale. Se kap. 6.

6. Framtidige utvidelsesmuligheter

6.1. Flere variable

Det er mulig å kople på alle interessante variabler på individnivå på våre OUA-filer. Hvis vi vil utvikle prosjektet ytterligere til analyseformål, kan vi benytte oss av de individfiler/registre som finnes i SSB. Vi skal her se på noen av variablene på statistikkområdene som kanskje vil være mest interessante og relevante for utvikling av statistikk på grunnlag av OUA-filene.

Flere utdanningsvariabler

Det er allerede tatt med forholdsvis mange variabler fra de individbaserte utdanningsfilene på OUA-filene for årgangene 1999 og 2000. Det er likevel mulig å ta med enda noen flere aktuelle variabler. Kvaliteten er imidlertid ikke god nok på alle variablene ennå.

Etter- og videreutdanning/ fjernundervisning

Denne variabelen er det aktuelt å hente både fra filene med fullførte utdanninger og fra filene med igangværende utdanninger. Foreløpig er variabelen ikke av god nok kvalitet. Variabelen gjelder bare for universiteter og høgskoler.

Gjentak

Gjentak-variabelen er viktig for å få en oversikt over hvor mange av de fullførte utdanningene som også er fullført tidligere. Eksamen må være bestått tidligere for at utdanningen skal bli registrert med "gjentak" på filen. Variabelen er av noe varierende kvalitet på universitets- og høgskolenivå. Den er av god kvalitet for emneeksamener, men kvaliteten er ikke god nok for høgskolene. Denne variabelen gjelder også kun for universiteter og høgskoler.

Realkompetanse

Variabelen sier hvilken realkompetanse universitets- og høgskolestudentene har.

Fars NUS-kode

Fars høyeste registrerte fullførte utdanning. Denne variabelen hentes fra de ordinære årgangsfiler med fullførte utdanninger (ikke NUDB-filene) slik at vi får med fars høyeste fullførte utdanning for alle i massen hvor dette er registrert.

Mors NUS-kode

Mors høyeste registrerte fullførte utdanning. Denne variabelen hentes også fra de ordinære årgangsfiler med fullførte utdanninger (ikke NUDB-filene) slik at vi får med mors høyeste fullførte utdanning for alle i massen hvor dette er registrert.

Sosial bakgrunn

Denne variabelen er avledet av foreldrenes høyeste fullførte utdanning og kan være av betydelig interesse også for OUA-prosjektet.

Kodeliste

1. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 7 eller på nivå 8.
2. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 6.
3. Mor eller far har utdanning på nivå 3, 4 eller 5.
4. Mor eller far eller begge har utdanning på nivå 0, 1 eller 2.
9. Uoppgitt

Spesialundervisning i morsmål

Variabelen gjelder for videregående skoler, men er foreløpig ikke av god nok kvalitet til å kunne brukes i OUA-prosjektet.

Særskilt norskopplæring for språklige minoriteter

Variabelen gjelder for videregående skoler, men denne variabelen er heller ikke av god nok kvalitet til å kunne brukes ennå.

Befolkningsstatistikksystemet (BESYS)

Variabler som er hentet fra BESYS. Her kan vi utvide med noen flere personstatusvariabler hvis ønskelig.

Flere variabler fra System For Persondata (SFP)

Det er allerede tatt med mange variabler fra SFP i OUA-prosjektet for årgangene 1999 og 2000. Derfor er det ikke så mange andre variabler i SFP som er aktuelle, men muligens blir SFP etter hvert utvidet med enda flere variabler som det kan være mulig å dra nytte av i OUA-prosjektet.

Det er aktuelt å ta med *yrkesstatus* og *viktigste næring* som egne variabler. Det samme gjelder for *organisasjonsnr.* for bedriftene personen ev. er ansatt i. Vi kan selvfølgelig også gå direkte til alle grunnlagsregistre for SFP for å hente variabler hvis vi ønsker å utvide prosjektet med enda flere variabler.

Inntekts- og lønnsvariabler

Det kan være aktuelt å bruke både inntekts- og lønnsvariabler i OUA-prosjektet. Inntektsstatistikken for personer og familier som bl.a. bygger på opplysninger fra selvangivelsen, har mange ulike variabler. Hele inntekstfilen blir først helt ferdigstilt ca. 1½ år etter det gjeldende inntektsår, men forskjellige inntektsvariabler blir ferdig til ulik tid, og noen kan derfor tas i bruk på et tidligere tidspunkt.

Lønns- og trekkoppgaveregisteret (LTO) gir informasjon om årslønn. Det er ingen periodisering og så lenge man mangler data om arbeidstiden som ligger bak lønssummene i LTO, kan vi ikke beregne lønnssetser. Opplysninger om lønnssetser foreligger imidlertid på individnivå fra utvalgsundersøkelse med meget stort utvalg for privat sektor og som tilnærmet totaltelling for offentlig sektor.

Andre levekårsvariabler

Av levekårsvariablene på individnivå er det noen variabler i forløpsdatabasen FD-trygd som kan være mest aktuelle for OUA-prosjektet. (se 6.2). Det er svært mange variabler i dette prosjektet, og de er hentet fra en rekke forskjellige datakilder. Noen av disse variablene finnes også i SFP.

Uførepensjon

Uførepensjon fra folketrygden. Variablene gjelder personer i aldersgruppen 18-66 år.

Foreløpig uførestønad

Disse variablene omfatter personer som mottok attføringspenger i ventetid på uførepensjon. Opplysningene hentes fra RTVs statistikkregister over pensjonsytelser, og variablene kan i spesielle tilfeller koples på våre OUA-filer.

Stønad til enslige forsørgere

Variablene gjelder ytelser fra folketrygden til enslig forsørger dvs. overgangsstønad og stønader til barnetilsyn.

Grunn - og hjelpestønad

Dette gjelder folketrygdens ordninger for grunn- og hjelpestønad.

Rehabiliterings- og attføringspenger

Variablene gjelder personer som mottar rehabiliterings- og attføringspenger.

Fødsels- og sykepenger

Disse variablene gjelder personer som mottar ytelser i forbindelse med fødsel og adopsjon.

Sykepenger

Variablene gjelder personer som mottar sykepenger fra Folketrygden.

Økonomisk sosialhjelp

Denne variabelen gjelder personer som mottar økonomisk sosialhjelp, både varighet og beløp.

Arbeidssøkere

Her er det variabler som omfatter arbeidssøkere, yrkeshemmede samt de som får dagpenger. Dette er opplysninger fra Aetat.

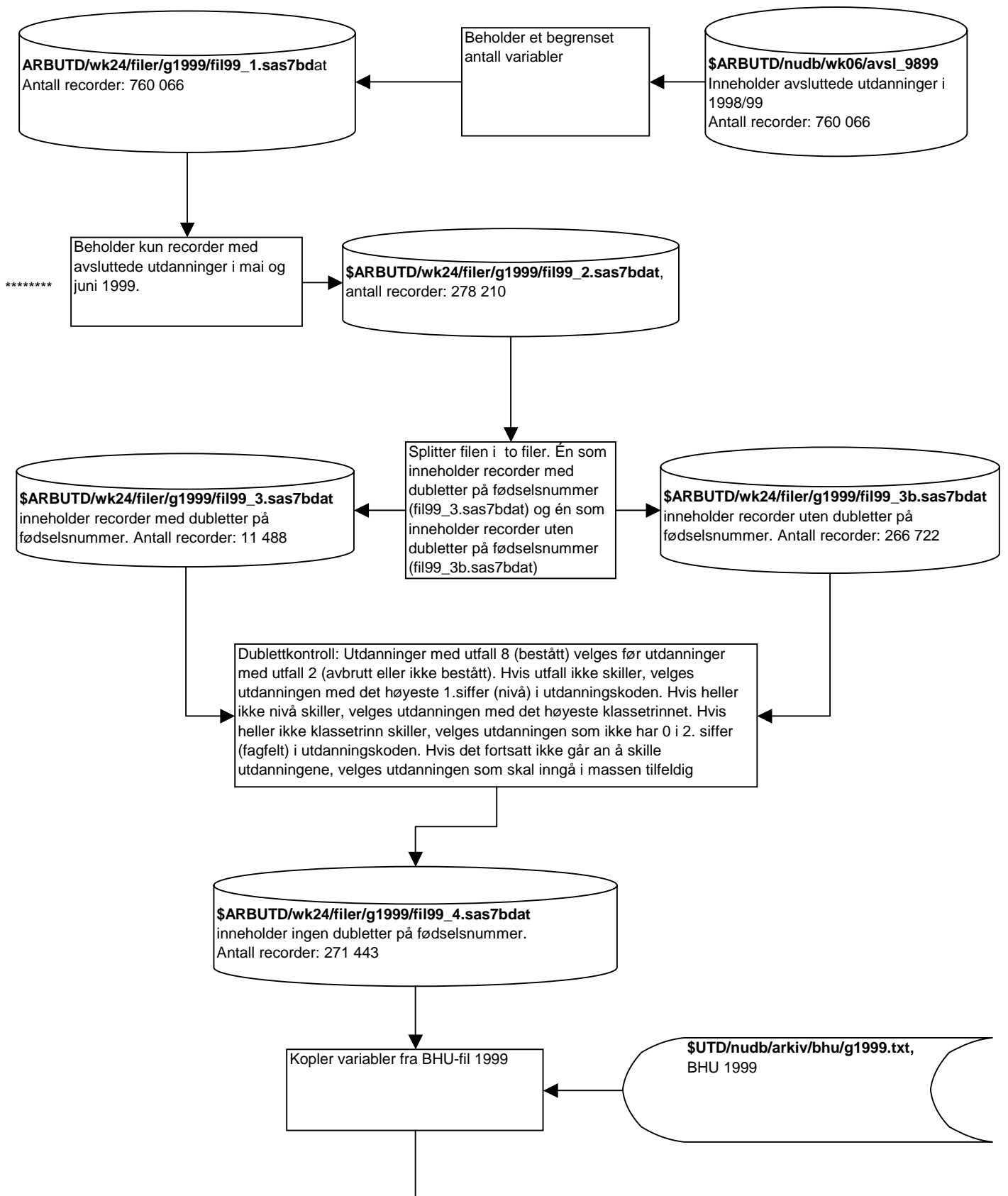
6.2. Organisering av data-forløpsdatabaser

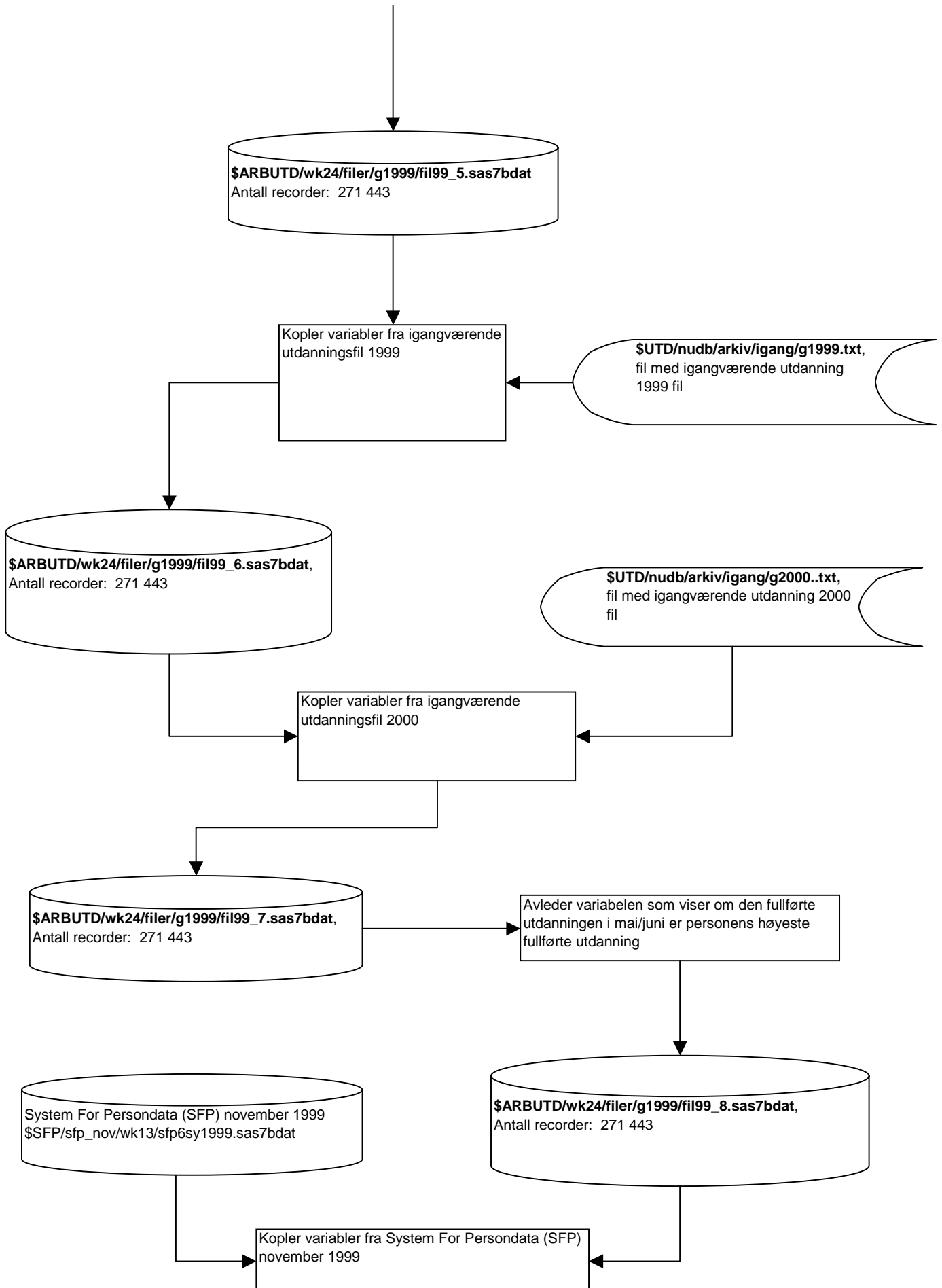
Dataene i prosjektet ligger nå organisert som flate filer. De senere år har det vært arbeidet med ulike forløpsdatabaser i SSB. Hvis OUA-prosjektet videreføres og også utvikles videre, kan det vurderes om det skal inngå som en del av et større forløpsdatabasesystem og organiseres som en forløpsdatabase. I OUA-prosjektet har vi mulighet til å følge alle personer som fullfører en utdanning ikke bare ½ år, 1½ år og 2½ år etter fullført utdanning, men så mange år vi ønsker ved å kople på statusvariabler for hvert år. Kvaliteten vil også bli ytterligere hevet når datakvaliteten på Lånekassedataene blir bedre. Hvis OUA-prosjektet utvikles videre i 2003, bør samordning med andre fagseksjoners forløpsdatabasearbeid vurderes. Det gjelder både Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk som utvikler utdanningsdatabasen (NUDB), Seksjon for levekårsstatistikk som har ansvaret for FD-trygd og kanskje også Seksjon for metoder og standarder som har satt i gang et utviklingsprosjekt "statistikk-system for personer, familier og husholdninger".

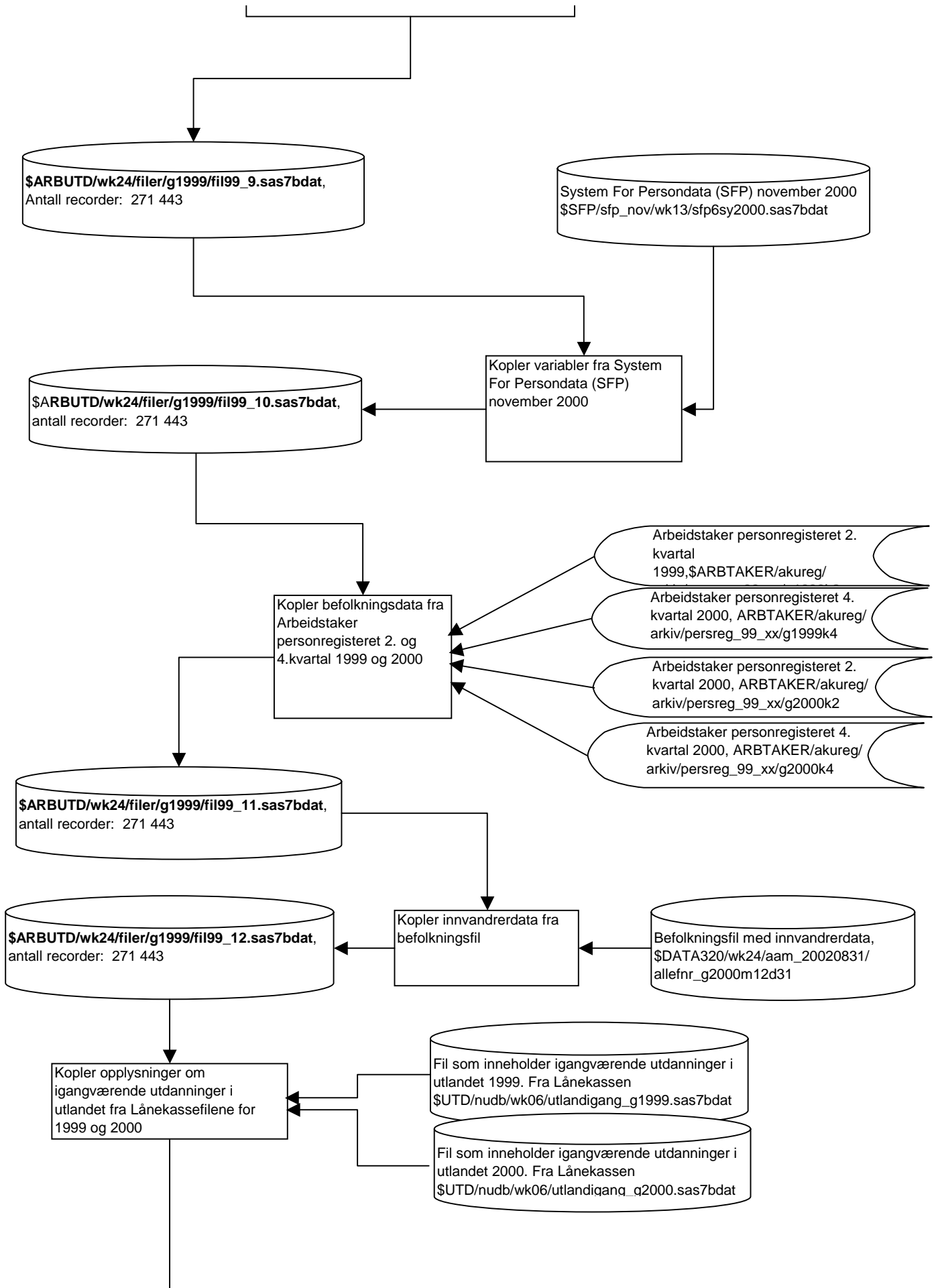
System For Persondata (SFP) ble etablert i år 1992. Det skulle derfor være mulig å bygge opp en base fra og med dette året.

Vedlegg

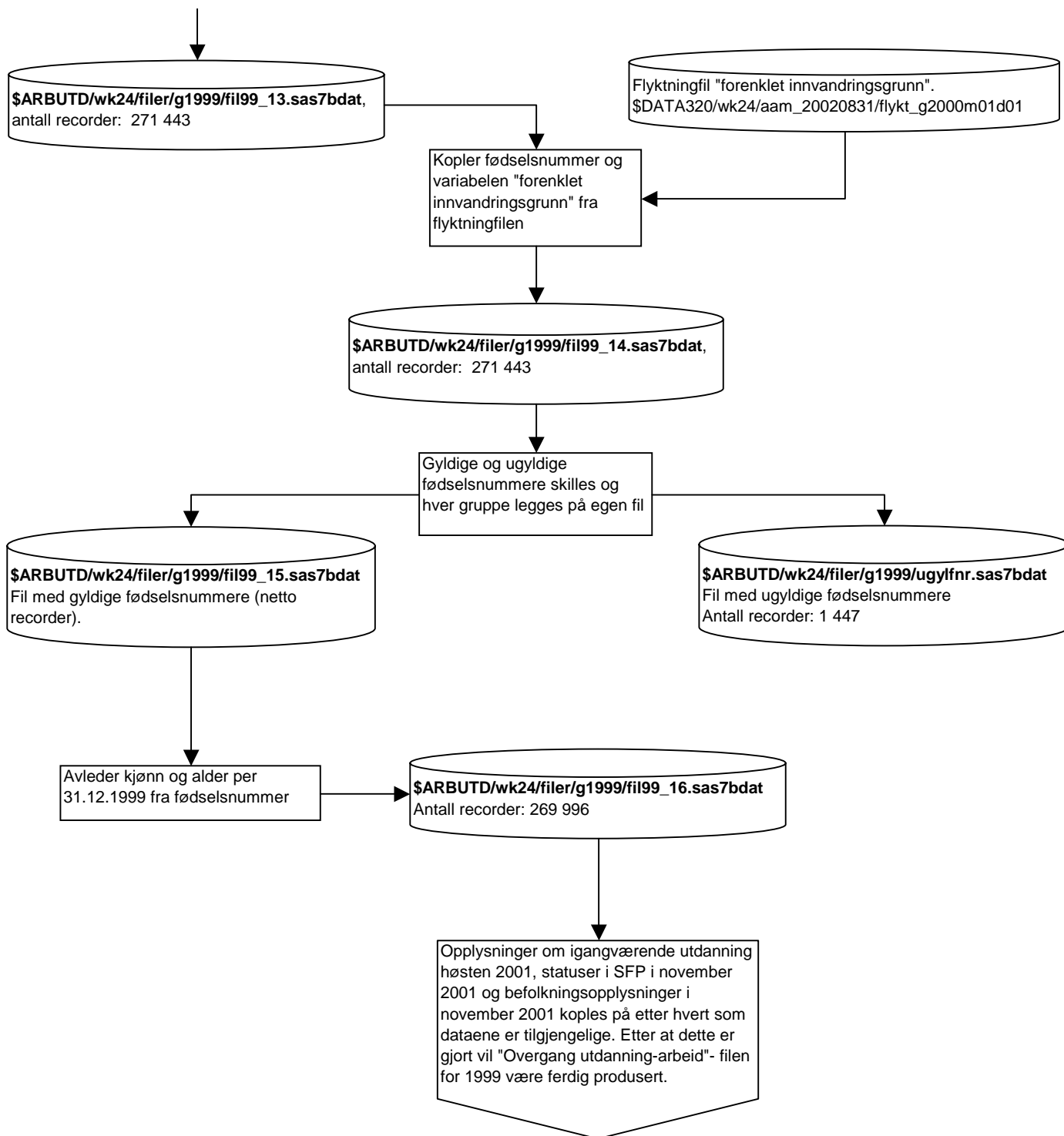
Flytdiagram som illustrerer produksjonen av filer til prosjektet "Overgang utdanning-arbeid (OUA)" 1999 versjon 1. Samme opplegg brukes i produksjonen av 2000- filen, men med data for 2000-2002

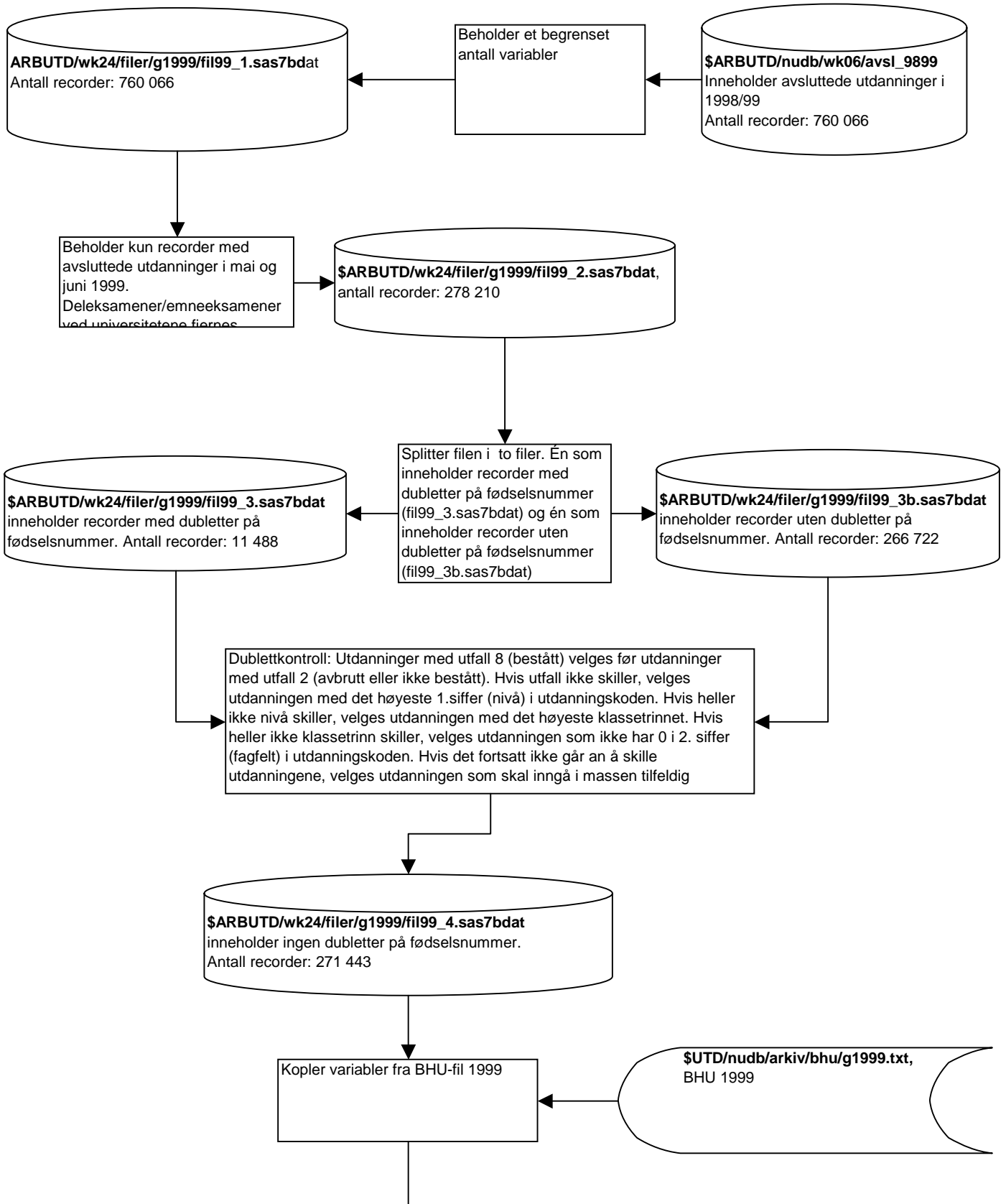

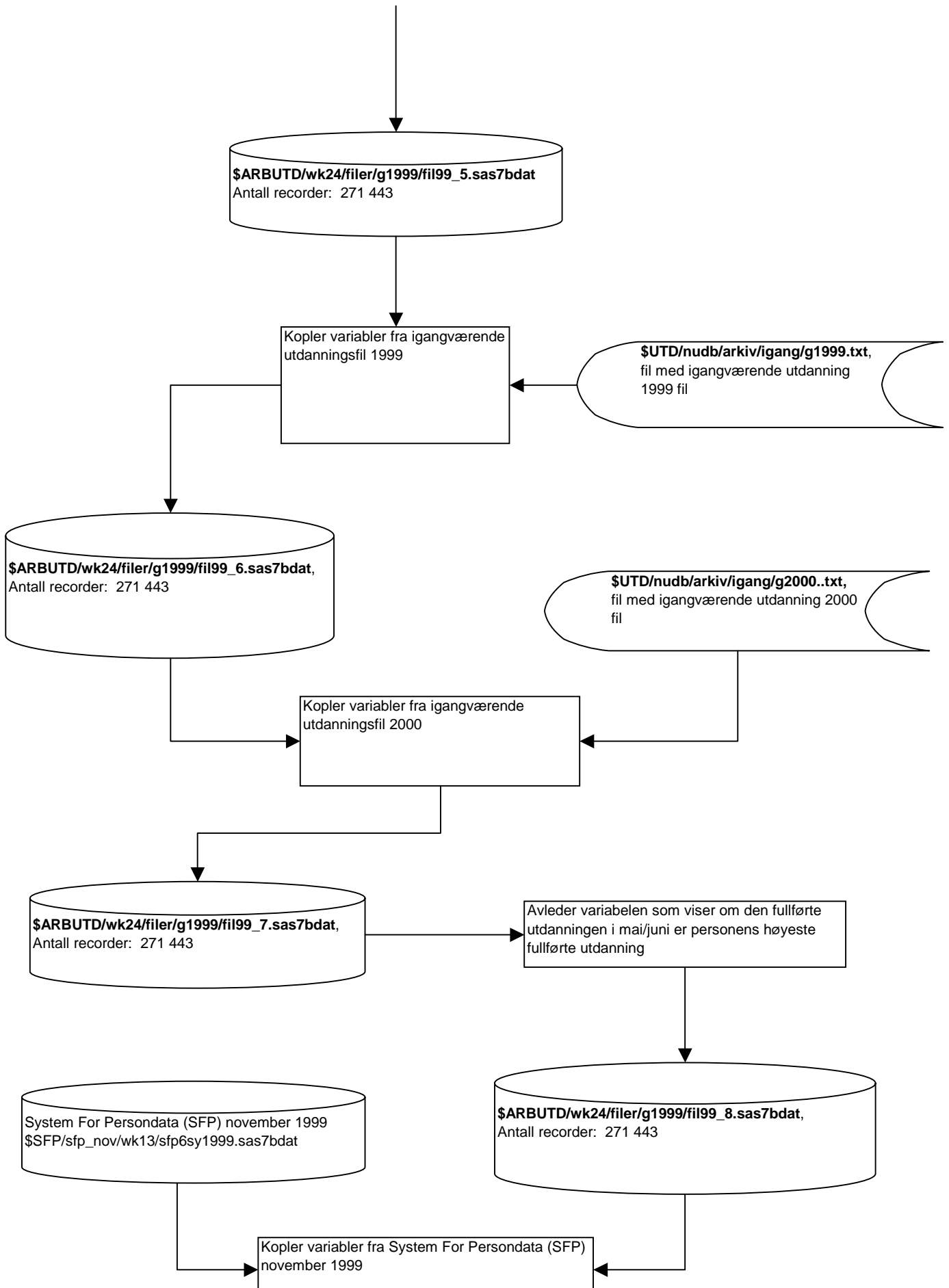

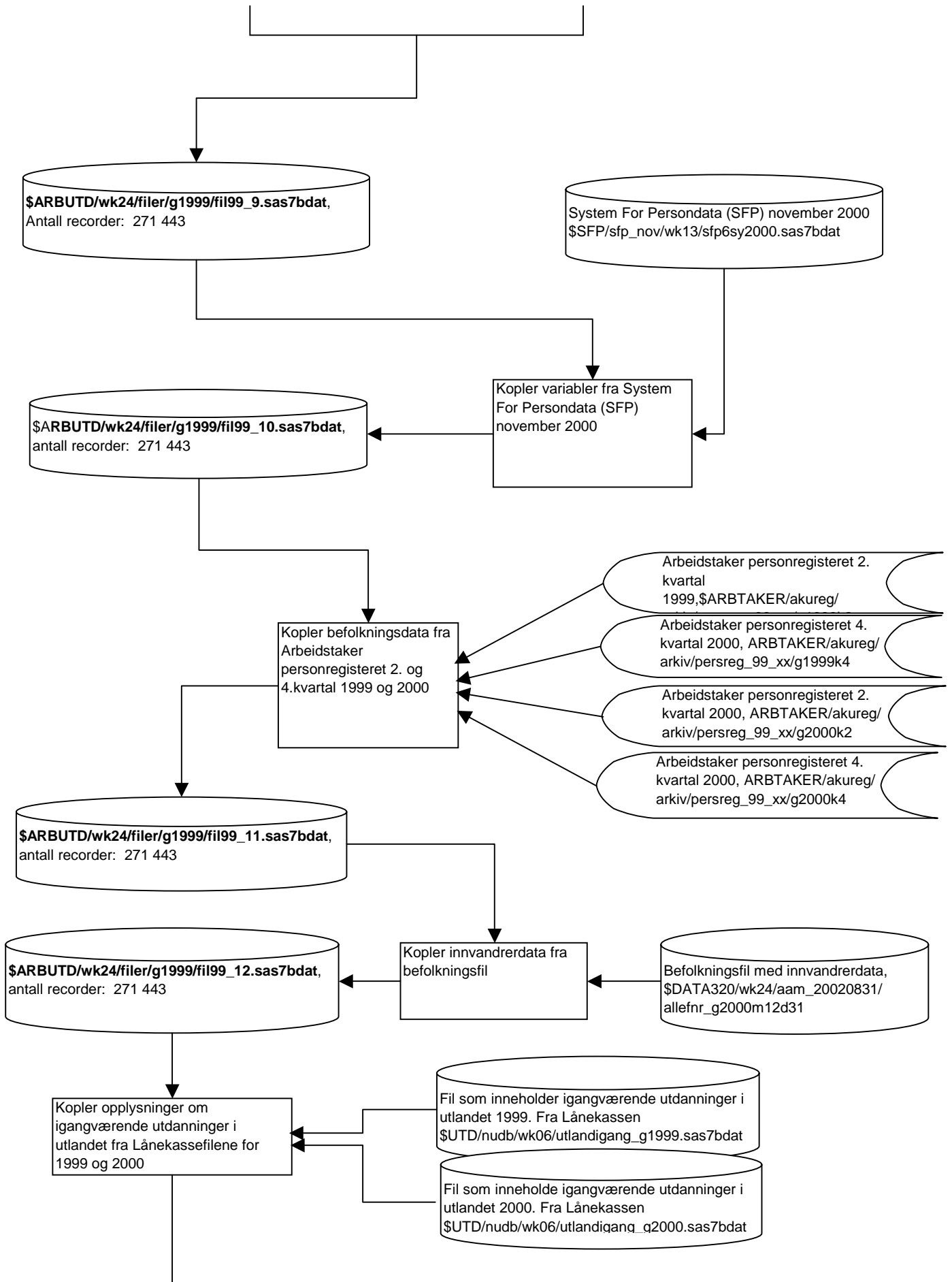

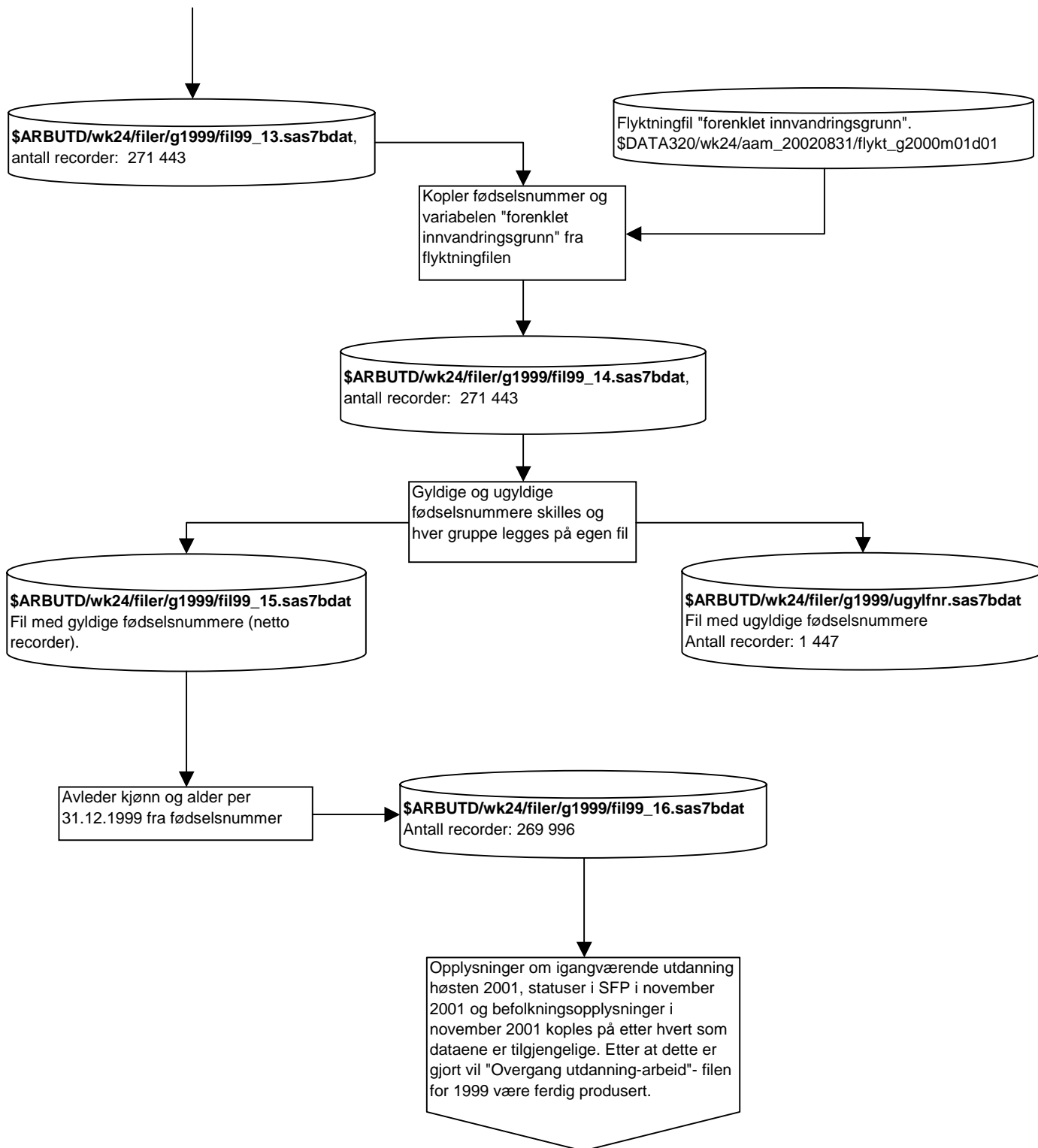

Flytdiagram som illustrerer produksjonen av filer til prosjektet "Overgang utdanning-arbeid (OUA)" 1999 versjon 2. Samme opplegg brukes i produksjonen av 2000- filen, men med data for 2000-2002

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2003/2 C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport . Pensjonsgivende inntekt, 1992-2000. Omsorgspoeng, 1992-1998. 25s.
- 2003/3 B. Otnes: Tidsbruk blant uførepensjonister med barn. 56s.
- 2003/4 L.H. Thingstad: Endringer i lov om merverdiavgift i 2001. Konsekvenser for terminvise og kvartalsvise omsetningsstatistikker. 81s.
- 2003/5 Y. Bergstrøm, J.H. Wang, S. Bakke og G. Haraldsen: Dokumentasjon og veiledning for implementering av Web-skjema i SSBs Web-portal. Utvikling av et rapporteringssystem via Internett for kvartalsvis investeringsstatistikk og detaljomsetningsindeksen innenfor rammen av IDUN-prosjektet. 69s.
- 2003/6 T. Dahle, A.K. Johnsen og D. Roll-Hansen: Utvikling av informasjonsmaterieil til undersøkelsen som livserfaring og leseforståelse (Adult Literacy and Life Skills Survey - ALL) ved hjelp av fokusgrupper. 39s.
- 2003/7 H.C. Hougen og G.E. Wangen: WHO's Vekststudie av sped- og småbarn. Dokumentasjonsrapport. 12s.
- 2003/8 T. Smith: Vann- og avløpsgebyrer- en gjennomgang av kommunenes praksis. 65s.
- 2003/9 T.M. Normann: Omnibusundersøkelsen november/desember 2002. Dokumentasjonsrapport. 51s.
- 2003/10 E.Engelien og M. Steinnes: Tilgang til friluftsområder - metode og resultater 2002. 59s.
- 2003/11 Y. Dyvi: Virkningsberegninger på MODAG. 66s.
- 2003/12 A.K Johnsen og T.M. Normann: Evaluering av informasjonstiltak og Internetttilbud i Folke- og bolig tellingen 2001. Dokumentasjonsrapport. 30s.
- 2003/16 I. Kvalstad: SEDA - Sentrale data fra allmennlegetjenesten. Teknisk dokumentasjon. 136s.
- 2003/17 K.I. Bøe og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Statsansatte. 1992-2000. 28s.
- 2003/18 C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Inntekt og formue, 1992-2000. 42s.
- 2003/19 A. Rolland (red.): Borger- og brukerundersøkelser i en modernisert offentlig sektor. 112s.
- 2003/20 A-K.Brændvang, E. Evensen, P. Løkkevik og H. Sande Olsen: Næringene hotell, restaurant og samferdsel. Dokumentasjon av beregningene i nasjonalregnskapet. 53s.
- 2003/21 I. Håland, T. Köber og S.Lyby: Kvalitetssikring av driftsrutinene AKU. 14s.
- 2003/22 H. Hartvedt og E. Frisvoll: Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 2002. Dokumentasjon av samsvar og avik. 34s.
- 2003/23 A. Akselsen og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Stønader til enslig forsørger. 1992-2001. 46s.
- 2003/24 C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Foreløpig uførestønad. 1992-2001. 39s.
- 2003/25 S. Derakhshanfar og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Økonomisk sosialhjelp. 1992-2001. 35s.
- 2003/26 A. Akselsen, S. Lien og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Pensjoner. Grunn og hjelpestønader. 1992-2001. 113s.
- 2003/27 E. Eng Eikebak og R. Johannessen: Forventningsindikator - konsumprisene. November-mai 2003. 17s.
- 2003/28 A. K. Mevik: Usikkerhet i konjunkturbarometeret. 50s.